וועטער:
קיל — שניי

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

דאָס אידישע וואָרט

THE ISRAELITE PRESS

THE GATEWAY OF THE WEST.

די איינציקע אידישע צייטונג אין מערב קאַנאַדע עטאַבלירט אין 1910 דערשיינט יעדן טאָג

פון אויפגאַנג — .7.43
פון אונטערגאַנג — .4.42

Vol. 20, No. 553. Winnipeg, Wed. Nov. 19, 1930. [illegible] except Saturday and Sunday — דערשיינט יעדן טאָג חוץ שבת און זונטאָג — מיטוואָך כח' חשון, תרצ"א.

פאַרהאַנדלונגען צווישן ציוניסטישע פאַרשטייער און פאַרטרעטער פון בריטישער רעגירונג נעכטן אָנגעפאַנגען

פּעספילד, העגדערסאָן און אַלעקסאַנדער פאַרטרעטן די רעגירונג, און ווייצמאַן, סאַכער און בראָדעצקי — די אידישע אַגענטור. — אָפּטימיסטישע שטימונג אין אידישע קרייזן

(ספּעציעלע טעלעגראַמע צו "דאָס אידישע וואָרט" פון "איטא")

לאָנדאָן, נאָוו. 18 (איטא). — די פיל דערוואַרטעטע קאָנפערענץ צווישן דער בריטישער רעגירונג און דער אידישער אַגענטור האָט זיך היינט געעפנט, אָנפאַנגענדיק פּראַקטישע פאַרהאַנדלונגען איבער די אידישע פאָדערונגען בנוגע דער איצטיקער בריטישער פּאָליטיק אין ארץ־ישראל.

לאָרד פּעספילד, אויסערן מיניסטער העגדערסאָן און לאָרד אַלעקסאַנדער, ערשטער לאָרד פון אַדמיראַליטעט, פאַרטרעטן די בריטישע רעגירונג ביי די פאַרהאַנדלונגען. זיי האָבן הינטער פאַרמאַכטע טירן אויסגעהערט דר. ווייצמאַנס לאַנגע רעדע, אין וועלכער ער האָט אָנגעצייכנט דעם איצטיקן אידישן שטאַנדפּונקט און וואָס די אידן דיינקען אַז זיי זיינען באַרעכטיקט צו קריגן פון ענגלאַנד.

די רעגירונגס פאַרטרעטער, באַזונדערס אַרטור העגדערסאָן, האָבן אויסגעזעען צו זיין זייער אויפמערקזאַם, אויסדריקנדיק זייער גרייטקייט צו פאַרהאַנדלען גלייך די באַריכטע פּראָגעם פּונקט נאָך פּונקט.

די קאָנפערענץ האָט זיך פאַרצויגן א גאַנצן טאָג, און זי וועט פאָרגעזעצט ווערן מאָרגן. דערווייל וועלן די אידישע אַגענטור פאַרשטייער, ווייצמאַן, סאַכער און בראָדעצקי, באַריכטן היינט אָוונט ביי א פאַרמאַכטער זיצונג פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע די רעזולטאַטן פון די פאַרהאַנדלונגען פון היינטיקן טאָג, און אויך וועגן דער רעגירונגס פאָרשלאַגן.

אין די אידישע קרייזן הערשט אַן אָפּטימיסטישע שטימונג, אַז דער גרעסטער טייל פון די אידישע פאָדערונגען וועט איצט באַטראַכט ווערן מער גינסטיק פון דער רעגירונג, נאָך דער היסטאָרישער איינדרוקספולער פּראָ־ציוניסטישער דעמאָנסטראַציע אין הויז ביי דער פּאַלעסטינער דעבאַטע לעצטן אָוונט.

טויזנט מענשן זוכן פאַרשוואונדענעם ראַבער קעניג

קוועבעק, נאָוו. 19. — אַן אַרמיי פון טויזנט מענשן זוכן אין די קוועבעקער וועלדער דעם פאַרשוואונדענעם ראַבער מאַגנאַט, מיטשעל ב. קאָופמאַן, פון באָסטאָן. מר. קאָופמאַן איז פאַרשוואונדן געוואָרן אין די מעין וועלדער, אויף קוועבעקער גרעניץ, מיט ניין טעג צוריק, און אַלע פאַרזוכן צו געפינען זיינע שפּורן זיינען ביז איצט ניט געלונגען. א גרויסע באַלוינונג פאַר זיין אַנטדעקונג איז צוגעזאָגט געוואָרן.

גרויסער קאָנצערט דעצ. 19טן

א גרויסע אונטערנעמונג אין פאָרם פון א מוזיקאַליש־דראַמאַטישן אָוונט וועט דורכגעפירט ווערן אין פּלעיהאַוז טעאַטער פרייטאָג אָוונט, דעצ. 19טן, אונטער אויפזיכט פון מוטער־פאַראיין פון פּרץ־שול. פריינטלאַכע אָרגאַניזאַציעס זיינען געבעטן צו האַלטן פריי דעם אָוונט.

אַרבעטער קאַנדידאַטן ריידן היינט

וואָל פאַרזאַמלונגען קומען היינט פאָר אין לאָקסטאָן סקול און אין פלאָרענס נייטינגייל סקול, וואו מאַרקוס היימאַן, מ. א. גרעי און אַנדערע אַרבעטער קאַנדידאַטן וועלן ריידן.

דאָקטאָרס טעות קאָסט די לעבנס פון 19 קינדער

מעדעלין, קאָלאָמביא, נאָוו. 19. — גאָנזאַלאַ ראַמיירעז, א יונגער שפּיטאָל דאָקטאָר איז דאָ משוגע געוואָרן דורך דעם, וואָס ער האָט פאַראורזאַכט דעם טויט פון 19 קינדער אין א פּריוואַטן שפּיטאָל, וואו ער איז געווען דער "אינטערן".

אַלס דאָקטאָר אין א שפּיטאָל וואו קראַנקע קינדער אויף דיפטעריט זיינען באַהאַנדלט געוואָרן, האָט דער יונגער דאָקטאָר אין זיי אַריינגעשפּריצט טאָקסין אַנשטאָט אַנטי־טאָקסין, און דאָס האָט פאַראורזאַכט דעם טויט פון 19 קינדער, און נאָך 30 קינדער שוועבן צווישן לעבן און טויט, מחמת דעם זעלבן טעות וואָס דער דאָקטאָר האָט געמאַכט.

ווען דער יונגער דאָקטאָר האָט זיך דערוואוסט פון זיין שרעקלאַכן טעות וואָס ער האָט געמאַכט, און נאָכדעם ווי ער האָט דערהערט פון אַנדערע, עלטערע דאָקטוירים, אַז די אַנדערע דרייסיק קינדער האָבן זייער קליינע שאַנסן צו בלייבן לעבן, האָט ער זיך גערירט פון זינען.

מערסטע מאַניטאָרס פון בערלינער אוניווערסיטעט זיינען נאַציאָנאַל סאָציאַליסטן

בערלין, נאָוו. 19 (איטא). — די מערסטע מאַניטאָרס וואָס זיינען באַשטימט געוואָרן דורך דעם רעקטאָר אין בערלינער אוניווערסיטעט, זיינען נאַציאָנאַל סאָציאַליסטן, ווערט באַשולדיקט אין דער היגער ליבעראַלער פּרעסע. די דאָזיקע נאַציאָנאַל סאָציאַליסטן פּאַטראָלירן די קאָרידאָרן פון אוניווערסיטעט און באַליידיקן יעדן סטודענט וואָס זעט אויס ווי א איד, טראָץ דעם וואָס זיי זיינען באַשטימט געוואָרן אויף אָפּצוהיטן די אָרדענונג.

די פּראָמינענטע סאָציאַליסטישע צייטונג "בערלינער פאָרווערטס" איז אַרויס מיט א פאָדערונג, אַז די פּרייסישע רעגירונג זאָל דורכפירן אַן אויספאָרשונג וועגן די אַנטי־אידישע אַטאַקעס אין בערלינער אוניווערסיטעט.

ועד לאומי וועט ווייטער ניט מיטאַרבעטן מיט רעגירונג

ירושלים, נאָוו. 18 (איטא). — די זיצונג פונ'ם ועד לאומי היינט ביינאַכט, ווערט דערוואַרטעט, וועט דורכוואַרפן דעם ווייסן פּאַפּיר און וועט זיך אָפּזאָגן אויף ווייטער מיטצואַרבעטן מיט דער רעגירונג, נאָכדעם ווי פּרעמיער מאַקדאָנאַלד האָט אין דער פּאַרלאַמענטאַרישער דעבאַטע פאַרפעלט צו מאַכן וועלכע ס'איז דערקלערונג, וואָס וואָלט געקאָנט אויסגעטייטשט ווערן ווי א פאַרמילדערונג אָדער גינסטיקערע פאַרטייטשונג פונ'ם ווייסן פּאַפּיר.

אין די אָפיציעלע און אומאָפיציעלע אידישע קרייזן הערשט א גרויסע אַנטוישונג מיט פּרעמיער מאַקדאָנאַלדס דערקלערונגען. עס איז דערוואַרטעט געוואָרן אַז דער פּרעמיער זאָל כאָטש זאָגן עפּעס וואָס זאָל פירן צו דער מאָדיפיקאַציע פון דעם פּאַפּיר, אָדער אַז ער זאָל כאָטש פאַרטייטשן אויף א מילדערן אופן אייניקע פון די שאַרפסטע פּונקטן פונ'ם ווייסן פּאַפּיר.

פּריירי פּרעמיערס פאַרלאַנגען גאַראַנטירטן פּרייז פון 70 ס. א בושל ווייץ צו פאַרמערס

אָטאַוואַ, נאָוו. 19. — די פּרעמיערס פון די דריי פּריירי פּראָווינצן האָבן נעכטן פאָרגעשלאָגן דער פעדעראַלער רעגירונג, אַז א פּרייז פון 70 סענט א בושל ווייץ זאָל גאַראַנטירט ווערן צו די פאַרמערס.

די פּרעמיערס האָבן אָנגעצייגט, אַז די קאַטאַסטראָפאַלע לאַגע אויפ'ן ווייץ מאַרק שאַפט א נאַציאָנאַלן קריזיס, און די הילף וואָס די פאַרמערס דאַרפן קריגן איז ניט בלויז נויטיק פיר די פאַרמערס גופא, נאָר פאַר'ן גאַנצן לאַנד.

סער דזשאָרדזש פּערלי, פּרעמיערס שטעלפאַרטרעטער האָט דערקלערט, אַז ער קאָן גאָרנישט ניט צוזאָגן, וואו דער פּרעמיער קומט ניט צוריק. ער האָט אָבער אויסגעדריקט זיין צווייפל, אויב פּרעמיער בענעט וועט איינגיין אויף אַזאַ פּלאַן, ווייל דאָס וואָלט פאַרוויקלט די רעגירונג אינ'ם ווייץ געשעפט, וואָס איז, אין זיין מיינונג, זייער אומווינטשנסווערט.

אַמעריקע וועט מער ניט פאַרקויפן קיין ווייץ

וואַשינגטאָן, ד. ק. נאָוו. 19. — אַלעקסאַנדער לעגי, פאָרזיצער פון דער פעדעראַלער פאַרם ביוראָ, האָט געמאַכט ריזיקע איינקויפן פון ווייץ אויף דעם שיקאַגער מאַרק, דערקלערנדיק, אַז דער רעגירונגס ביוראָ האָט בדעה צו האַלטן די ווייץ און מער ניט עקספּאָרטירן קיין אויסלאַנד, אויסער די ווייץ וואָס איז שוין פאַרקויפט געוואָרן.

דאָס קאָן באַלד אָפּשטעלן דעם וועלט מאַרק פאַר קאַנאַדע אַליין. אין אַן ערך א חודש אַרום וועט דער שטראָם פון סאָוועטישער ווייץ פון שוואַרצן ים אָפּגעשטעלט ווערן, און די תבואה פון דרום אַמעריקע און אויסטראַליע וועט ניט פאַרטיק זיין פאַר'ן שניט ביז אין יאַנואַר.

באַראַכאָוו יאָרצייט

פרייטאָג דעם 19טן דעצעמבער אין אָוונט וועט דורכגעפירט ווערן דער 13טער יאָרצייט נאָך דוב בער באַראַכאָוו. דער אָוונט וועט זיין אַן אינטערעסאַנטער און איז דורכגעפירט אונטער אויפזיכט פון די לינקע פּועלי ציון און "יוגנט". פריינטלאַכע אָרגאַניזאַציעס זיינען געבעטן ניט צו אַראַנזשירן קיין אונטערנעמונגען דעם אָוונט.

צוויי אַרעסטירט אויף קלאַגע פון באַרויבן באַנק אין אַסקוויט

דזשאָ עדמאָנד, אָדער דזשאָרדזש ב. טשאַטהאַם און סירלאַנער, זיינען דאָ אַרעסטירט געוואָרן פון דער פּאָליציי, פאַרדעכטיקט אין דער רויבעריי אין דער ראָיאַל באַנק אָפּטיילונג אין אַסקוויט, סאַסק., נאָוו. 13טן, אויף $800. די פּאָליציי זאָל האָבן ביי זיי געפונען $410 און דריי רעוואָלווערן.

ווי די פּאָליציי באַהויפּטעט, האָבן ביידע מודה געווען זיך אין דער רויבעריי, און זיי ווערן דאָ געהאַלטן ביז סאַסקאַטשעוואַנער פּאָליציי וועט קומען זיי אַריבערצופירן אויפ'ן פּלאַץ פון פאַרברעכן.

קאָנסטייבל סקינער איז געווען פאַראַנטוואָרטלאַך פאַר זייער אַרעסט. ער האָט באַמערקט אַן אויטאָמאָביל שטייענדיק אויף סאַדערלאַנד עוו. מיט אַן אַלבערטער לייסענס. ער האָט געוואוסט וועגן דער אַסקוויטער רויבעריי, און ער האָט אָנגעהויבן אויספרעגן דעם טרייבער, פאַרוואָס ער האָט ניט קיין מאַניטאָבער לייסענס. יענער האָט געזאָגט אַז ער איז ערשט א וואָך אין וויניפּעג. דער פּאָליציסט האָט אים אָבער אָפּגעפירט אין פּאָליציי צירקל, וואו מען האָט אים באַזוכט און געפונען ביי אים צוויי רעוואָלווערן און $150. ער האָט אָנגעגעבן זיין נאָמען ווי טשאַטהאַם.

שפּעטער האָט מען געפונען זיין שותף, אָרנער, אין א האָטעל, מיט איין רעוואָלווער און מיט $260.

נאָך איינער פאַרוויקלט אין טראַנסקאָנער באַנק רויבעריי געזוכט

פראַנק באַנדאַר, אָדער באַנער, וועמעס ריכטיקער נאָמען איז מייק קאָסטיוק, ווערט געזוכט פון דער וויניפּעגער פּאָליציי אין פאַרבינדונג מיט דער רויבעריי אויף דער באַנק אָף טאָראָנטאָ אין טראַנסקאָנאַ.

באַנדאַר, וועלכער האָט א קרימינעלן רעקאָרד, גלויבט מען, אַז מען קאָן אים געפינען ערגעץ אין די ביליקע עסטרייכישע רומינג הייזער און גאַמבלינג פּלעצער, לויטעט א צירקולאַר וואָס איז נעכטן אַרויסגעגעבן געוואָרן פון פּאָליציי שעף ניוטאָן.

באַנדאַר איז אַן עסטרייכער, 32 יאָר אַלט, 5 פוס 3¼ אינטשעס הויך, וועגט 155 פונט, מעסיקע קאָמפּלעקציע, בלויע אויגן, טונקל ברוינע האָר. ער האָט א שניט אויף זיין רעכטן מיטלסטן פינגער און א צייכן אויף זיין נאָז.

יעדער איינער וועלכער וועט קאָנען געבן אינפאָרמאַציע וואָס זאָל פירן צו זיין אַרעסט, וועט רעקאָמענדירט ווערן צו באַטייליקן זיך אין דער באַלוינונג פון פינף טויזנט דאָלאַר, אָנגעבאָטן פון דער "קענעדיען בענקערס אַסאָסיאיישאָן", לויטעט דער צירקולאַר.

איינציקע פרוי אין קאַנאַדער פּאַרלאַמענט פאָדערט מיטלען קעגן אַרבעטסלאָזיקייט

אַגנעס מעקפעיל, איינציקע פרוי אין קאַנאַדער פּאַרלאַמענט, האָט אין א רעדע אין באָסטאָן אַנומלט דערקלערט, אַז די אַרבעטסלאָזיקייט איז איצט די סאַמע ערנסטע פּראָבלעם אין דער וועלט, און זי מוז געלייזט ווערן פריער ווי וועלכע ס'איז אַנדערע פּראָבלעמען.

נאָך אידן דערוויילט אין פּוילישן סיים

וואַרשע, נאָוו. 19. (איטא). — א זיבעטער ציוניסט איז דערוויילט געוואָרן צום סיים אין זונטאָגדיקע וואַלן, — ה' רוס, פון קאַליש.

אויף דער רעגירונגס ליסט זיינען דערוויילט געוואָרן די פאָלגנדע אידן: מינסבערג, וויסליצקי, מינקאָווסקי, איגנאַץ יעגער.

אָנקומענדיקע אידישע אימיגראַנטן

די פאָלגנדיקע אידישע אימיגראַנטן פאַר דער וועסט קומען מיט דער באַלטיק־אַמעריקא שיף "קאָסטיושקאָ" (זיי ווערן דערוואַרטעט אין האַליפאַקס אַרום נאָוו. 24טן און אין וויניפּעג — נאָוו. 27טן):

זלמן קאַרנער, צו נאָרמאַן פּאָלאַק; גיטלמאַן פאַמיליע, צו לייזער גיטלמאַן; סאָניע באַנדמאַן, צו מרס. ר. מילער; בערעק בירנבוים, צו מרס. ל. מאָסקאָוויטש; גלאַבערמאַן פאַמיליע, צו י. גלאַבערמאַן; אסתר סענטשער, צו סעם ווערמאַן; בערל קאַץ, צו מרס. פ. קלאַפּאַן.

פּאָגראָמשטשיקעס און אידן פון באָרשאַ פאַר'ן געריכט

בוקאַרעסט, נאָוו. 19 (איטא). — דער לאַנג אָפּגעלייגטער פּראָצעס פון די אַנטיסעמיטישע פּויערים וואָס ווערן אָנגעקלאָגט אין אונטערצינדן די שטאָט באָרשאַ לעצטן יולי, האָט זיך נעכטן געעפנט אין סאַטומאַרע. די רעגירונג האָט דערביי אָנגענומען דרינגענדיקע מיטלען צו האַלטן אָרדענונג אין שטאָט.

אויסער די אַנטיסעמיטישע פּויערים זיינען אויך פופצן אידן פאַרוויקלט אינ'ם פּראָצעס.

מרס. ס. האַרט גרין וועט אַדרעסירן פרויען

איבערמאָרגן דינסטאָג, נאָוו. 25טן, 2.30 ביי טאָג, וועט מרס. ס. האַרט גרין אַדרעסירן א פרויען פאַרזאַמלונג אין תלמוד־תורה זאַל. אַנדערע פּראָמינענטע פרויען וועלן אַדרעסירן די פאַרזאַמלונג. די אַראַנזשירער פונ'ם מיטינג לאַדן איין אַלע פרויען.

געוועזענער אַראַבישער קעניג, הוסיין, טויט

באַגדאַד, נאָוו. 19. — הוסיין, געוועזענער קעניג פון העדזשאַס, איז געשטאָרבן אין גלות אויף דעם אינזל ציפּערס.

הוסיין האָט געשטיצט די אַליאירטע אין זייער מלחמה קעגן טערקיי, און האָט געקראָנט דעם העדזשאַסער טראָן. אין יאָר 1924 איז ער אָבער געשלאָגן געוואָרן אין מלחמה מיט איבן סאַוד, קעניג פון די וואַהאַביס, וועלכער האָט פאַרכאַפּט דעם העדזשאַסער טראָן, און הוסיין איז אַנטלאָפן קיין ציפּערס, וואו ער איז געווען אין גלות ביז'ן טויט.

הוסיינס עלטערער זון, פייזאַל, איז איצט קעניג פון איראַק, און זיין צווייטער זון, אַבדולאַ, איז קעניג פון עבר הירדן.

מעיאָר פון מאָנטרעאַל האַלט אַנטיסעמיטישע פּאָליטישע רעדע

פּראָטעסטירט קעגן מעיאָרס אַנטיסעמיטיזם

אַלד. יוסף שובערט, פון מאָנטרעאַל

זאָגן "אידן קאָנען גיין קיין פּאַלעסטינע". — אידישער אַלדערמאַן, יוסף שובערט, פּראָטעסטירט

(ספּעצ. טעלעג. צו ד.א.וו. דורך "איטא")

מאָנטרעאַל, נאָוו. 19 (איטא). — די היגע אידן זיינען שטאַרק פאַרביטערט קעגן מעיאָר קאַמיליאַן הודי, וועלכער האָט געמאַכט אַנטיסעמיטישע באַמערקונגען אין א פּאָליטישער רעדע אין קוועבעק. איינע פון זיינע באַמערקונגען איז געווען "די אידן קאָנען גיין קיין פּאַלעסטינע".

דער אידישער אַרבעטער אַלדערמאַן אין מאָנטרעאַלער שטאָט־ראַט, יוסף שובערט, דערוויסנדיק זיך וועגן דעם מעיאָרס רעדע, האָט אויסגעדריקט זיין שאַרפסטן פּראָטעסט און פאַרדאַמונג קעגן דעם מעיאָרס האַנדלונג. אַזאַ באַציאונג צו א טייל פון די בירגער פון א מעיאָר פון א שטאָט פון איבער א מיליאָן באַפעלקערונג, טאָר ניט טאָלערירט ווערן, האָט ער געזאָגט.

טשאַרלס לעווין אַרעסטירט אין ווין אויפן בלבול פון מאַכן פאַלש פראַנצויזיש געלט

ווין, נאָוועמבער 19. — טשאַרלס לעווין, באַשריבן פון דער ווינער פּאָליציי ווי אַן אַמעריקאַנער ליבהאָבער פון לופט פליעריי, זיצט דאָ הינטער די גראַטעס אויף דער קלאַגע פון מאַכן פאַלש פראַנצויזי שגעלט.

טשאַרלס לעווין אַליין מאַכט חוזק פון דער דאָזיקער קלאַגע. דר. קאַרעץ, לעווינס אַדוואָקאַט אין ווין, באַטראַכט אויך די קלאַגע ווי א לעכערלאַכן בלבול. ער ווייזט אָן, אַז עס וואָלט געווען אַן אומזין פאַר אַזאַ זייער רייכן מענטש ווי לעווין, מיט זיינע ריזיקע געשעפטן, צו פאַרנעמען זיך מיט אַזאַ זאַך, ווי מאַכן פאַלשע פראַנצויזישע צוויי פראַנק מטבעות, אין וואָס ער ווערט אָנגעקלאָגט (דער קורס פונ'ם פראַנק איז אַרום 4 סענט). ער איז זיכער אַז דער גאַנצער ענין וועט באַלד קלאָר ווערן און זיין קליענט וועט באַלד באַפרייט ווערן.

לעווין איז אַרעסטירט געוואָרן אויף דער אייזנבאַן סטאַנציע אין סעמערינג ספּאַ, א רעזאָרט וואו ער האָט פאַרבראַכט און איז געבראַכט געוואָרן קיין ווין. פּאָליציי זאָגט, אַז ער האָט ביי זיך געהאַט א בילעט קיין ווענעציע ווען ער איז אַרעסטירט געוואָרן.

די ווינער פּאָליציי באַהויפּטעט, אַז לעווין האָט באַשטעלט ביי ווינער גראַווירן מעטאַל פאַרבן און מאַטריצן צו מאַכן 2, 1 און ½ פראַנק מטבעות, ווי די וואָס ווערן אַרויסגעגעבן פון דעם פראַנצויזישן האַנדלס קאַמער. זי באַהויפּטעט אויך, אַז אין לעווינס באַגאַזש זיינען געפונען געוואָרן בריוו מיט באַשטעלונג אין לייפּציק פאַר מאַשינען מיט וועלכע מען מאַכט פאַלשע געלט.

אין עסטרייך, זאָגט דער פּאָליציי פּרעזידענט, איז עס א פאַרברעכן צו מאַכן פּאַרבאַרייטונגען צו פעלשן געלט, און לעווין וועט דערפאַר מוזן דורכמאַכן א פּראָצעס אין ווין.

ווין, נאָוו. 19. — אויפ'ן פאַרהער אין פּאָליציי געריכט, האָט טשאַרלס לעווין דערקלערט, אַז זיין באַשטעלונג ביי א ווינער גראַווירער פאַר פאַרבן און שטעמפּלס האָט ער געדאַרפט פאַר מעדאַלן פאַר אויסגעצייכנטע לופט־פליער, און ניט פאַר פאַלשע געלט.

דער גראַווירער אָבער באַשטייט אויף דעם, אַז ער האָט גוט פאַרשטאַנען לעווינס מיינונג, און די באַשטעלונג איז געווען פאַר פאַלשע געלט.

רעוואָלוציאָנערע באַוועגונג פאַרשפּרייט זיך איבער גאַנץ שפּאַניע

באַרצעלאָנאַ, שפּאַניע, נאָוו. 19. — צוויי אַרבעטער וואָס באַטייליקן זיך אין דעם גענעראַל סטרייק דאָ אין שטאָט זיינען געטויט געוואָרן און פיר זיינען פאַרוואונדעט געוואָרן אין א שלאַכט צווישן אַרבעטער און פּאָליציי.

די אַרבעטער האָבן אונטערגעצונדן א צאָל געשעפטן וואָס האָבן זיך ניט אָנגעשלאָסן אין דעם סטרייק באַפעל. די אומרוען האָבן אָנגענומען א רעוואָלוציאָנערן כאַראַקטער, און גאַסן־רעדנער האָבן גערופן צום קאַמף פאַר א רעפּובליק. אַנדערע האָבן געפאָדערט אַז קאַטאַלאָניע זאָל אָפּגעטיילט ווערן פון שפּאַניע.

די שטאָט ווערט באַוואַכט פון שווערע מיליטערישע פּאַטראָלן.

מאַדריד, נאָוו. 19. — דער גענעראַל סטרייק איז דאָ פאַרענדיקט געוואָרן און די הויך־שולן זיינען צוריק געעפנט געוואָרן.

פּרעמיער גענעראַל בערענגווער האָט פּערזענלאַך אינפאָרמירט דעם קעניג וועגן דעם סוף פון דעם סטרייק. פאַר צייטונגסלייט האָט ער דערקלערט אַז די אומאָרדענונגען ווערן אינספּירירט פון קאָמוניסטן און סאָציאַליסטן, און אַז אין לאַנד, אויסער באַרצעלאָנאַ, איז רויק.

מאַדריד, נאָוו. 19. — 60 מענטשן זיינען אַרעסטירט געוואָרן דאָ אויף דער קלאַגע פון מאַכן א פאַרשווערונג אומצוּוואַרפן די מאָנאַרכיע און גרינדן א רעפּובליק.

טרייבער פון אויטאָמאָבילן אָנגעקלאָגט אין טויט שלאָג

נאָך אַן אורטייל פון דער קאָראָנערס דזשורי וועגן דעם טויט פון ראָבערט סימפּסאָן אין אַן אויטאָמאָביל עקסידענט אויף פּאָרטעדזש עוו. און ראַגלאַן ראָוד, נאָוו. 12טן, זיינען קלאַגעס פון טויט־שלאָג געמאַכט געוואָרן קעגן הערבערט וואַרען און אוירל ס. ענדריוס, די טרייבער פון די צוויי אויטאָמאָבילן, וועלכע האָבן זיך צוזאַמענגעשטויסן אינ'ם פאַטאַלן עקסידענט. ביידע זיינען אַרויסגעלאָזן געוואָרן אויף 10 טויזנט דאָלאַר ערבות (בייל) יעדער.

די דזשורי האָט פון דער אויספאָרשונג באַשלאָסן אַז ס'איז א סברא, אַז ביידע טרייבער זיינען געווען אונטער'ן איינפלוס פון שטאַרקע משקאות. אין איר אורטייל באַטאָנט זי, אַז וואַרען איז וואַרשיינלאַך דער שולדיקסטער פון די צוויי.

ביידע גרופּעס יונגעלייט און מיידלאַך אין די אויטאָמאָבילן האָבן פריער פאַרבראַכט ביי פריילאַכע פּאַרטיעס, וואו מען האָט געטרונקען, — ווי עס איז דערציילט געוואָרן ביי דער אויספאָרשונג.

אגב - אורחא

פון מאַרק

שמועסן איבער טאָג־פראַגעס.

קבצנים וואָס לאָזן זיך פירן אין באַר. — סאָציאַליסטן באַשיצן די אַראַבישע עפענדים קעגן דער עקספּלואַטאַציע פון די אידישע חלוצים. — א מערקווירדיקע שותפות. — אַן אָרימאַן איז א בעל־צדקה.

שטעלט אייך פאָר אין אַזאַ לאַגע:

איר זייט א קבצן פון קבצנים לאַנד (דאָס דאַרף היינטיקע ציטן ניט זיין זייער שווער פאָרצושטעלן זיך).

און דאָ קומט צו אייך דער נגיד פון שטעטל, — גוואַלד, ס'איז אַן אומגליק: קרעדיטאָרן קוועטשן אים צום וואַנט און ער קאָן זיך ניט אויסדרייען אָן גמילות־חסדים'ס. א קליין אָדער א גרויס הלוואה'לע, אַלץ וועט אים העלפן ראַטעווען זיך פון באַנקראָט. אימערצעשעם, אַז ער וועט זיך אויסדרייען פון זיין שווערער לאַגע, וועט ער אייך זיין דאַנקבאַר זיין גאַנצן לעבן. ער וועט אייך באַצאָלן דעם חוב מיט פּראָצענטן, און וועט אייך תמיד טאָן טובות.

זייט איר זיך מישב, וואָס קאָנט איר אָנווערן? איר זייט דאָך אַלצאיינס א קבצן...

פאַר'משכנ'ט איר די לעצטע בעבעכעס, שלאָגט צוזאַמען א הונדערטער און אַנטלייט דעם נגיד.

מיט אייער הונדערטער און מיט אַנדערע הלוואות פון אַנדערע קבצנים דרייט זיך דער נגיד אויס פון זיינע צרות, און איז איצט נאָך א גרעסערער נגיד ווי ער איז געווען.

קומט איר מאָנען די הונדערטער, מיט די פּראָצענטן און מיט די טובות.

זאָגט אייך דער נגיד — נו, אוודאי, וואָס הייסט, א וואָרט איז א וואָרט, צוגעזאָגט איז צוגעזאָגט!

זאָגט איר: נו?

זאָגט ער: אוודאי, וואָס דען!

זאָגט איר: נו?

מילא, זאָגט איר, זאָגט ער, ביז עס ווערט אייך ניט גוט און איר הויבט אָן "נוקען" אַביסעלע העכער.

זאָגט ער: ס'א חוצפה עפּעס פון א קבצן! אַז סך־הכל האָב איך ביי דיר גאָרנישט ניט גענומען און גאָרנישט ניט צוגעזאָגט. וואָס דען, דו האָסט א וועקסל? נו, וועל איך באַצאָלן, ווען עס וועט מיר זיין געפעלן, און קיין הונדערטער קומט דיר ניט, און קיין טובות אוודאי ניט, — אָבער וואָס איז שייך, וואָס איך האָב צוגעזאָגט וועל איך באַצאָלן, — ביי מיר איז א וואָרט א וואָרט!

און ער דערלאַנגט אייך אין קאָלנער, איר זאָלט ניט מאַכן קיין טעות וועגן זיין מיינונג, און ער הייסט זיין לאַקיי אַראָפּקאַטשען אייך פון די טרעפּ, — און דאָרטן, אונטן, שטייט שוין זיין געשעפטס פאַרוואַלטער צו פירן מיט אייך פאַרהאַנדלונגען וועגן א פּשרה אויף דעם אָרנטלאַכסטן און יושר'דיקסטן אופן...

וואָס, איר פּראָטעסטירט? זאָל אייך גאָט העלפן. אָבער גלויבט מיר, אַז דער נגיד וועט פאָרט בלייבן דער פיינער מאַן, און אייך וועט מען פאַרטוקען, ווי א בעל־בולים מאַכער, אַן אָנשיקעניש פון זיין ליבן נאָמען.

דעם מוסר השכל פון דער מעשה דאַרף מען דאָך אייך ניט דערקלערן: מיר אַליין זיינען דאָך די נאַרישע קבצנים, וואָס האָבן עס געוואָלט זיין ענגלאַנדס בעלי־טובות...

* * *

איז עס טאַקע באמת ניט מערקווירדיק? די בריטישע אַרבעטער רעגירונג נעמט זיך אָן די קריוודע פון די אַראַבער, — זייער פּיין!

די חלוצים זיינען ביי איר דער שעדלאַכסטער עלעמענט, ווייל זיי אַרבעטן אַליין מיט'ן שווייס פון זייער פּנים, ווייל זיי לאָזן זיך אַליין אויפפרעסן פון מאַלאַריע טריקענענדיק זומפּן, און זיי ווילן ניט אַז דאָס זאָל געטאָן ווערן מיט די הענט פון אַראַבער, וואָס אַרבעטן פאַר א שיבוש.

די עטלאַכע הונדערט אַראַבער וואָס האָבן אפשר פאַרלאָרן זייער פאַרפּעכטעטן באָדן, וואו זיי האָבן געשקלאַפט פאַר די אַראַבישע פּריצים, זיינען פאַר איר מאַרטירער פון דער אידישער אינוואַזיע.

און די צענדליקער טויזנטער אַראַבער וואָס שקלאַפן פאַר די אַראַבישע פּריצים, וועלכע באַזיצן דעם גרעסטן טייל פונ'ם פּאַלעסטינער באָדן, — יענע זיינען ניט קיין מאַרטירער און ניט קיין פּראָבלעם...

ווי סאָציאַליסטיש!..

* * *

אָבער וואָס איז דאָ וואָס צו ריידן! — די בריטישע אַרבעטער רעגירונג אָריענטירט זיך אין פּאַלעסטינע אויף דעם מופטי און די עפענדים פון דער אַראַבישער עקזעקוטיווע, און זי רעדט מיט זייער מויל, — פּאַרקויפנדיק צו זיי איר וואָרט צוזאַמען מיט די אינטערעסן פון די אידן און אַראַבישע מאַסן צוזאַמען.

פּונקט ווי זי פאַרהאַנדלט איצט מיט די אינדישע פּרינצן די לייזונג פונ'ם אינדישן פּראָבלעם, — מיט זיי וועט איר זיין זייער לייכט צוזאַמען ריידן זיך, און דאָס אינדישע פּראָבלעם וועט געלייזט ווערן — צו דער צופרידנהייט פון די אינדישע פּרינצן, פּונקט ווי די פּאַלעסטינער פּראָגע ווערט געלייזט צו דער צופרידנהייט פון די אַראַבישע עפענדים.

* * *

און אַט האָט איר:

א סאָציאַליסטישע רעגירונג, וועלכע איז גרייט, צוליב אָנהאַלטן דעם שאָטן פון מאַכט אין אירע הענט, צו מאַכן יד־אחת מיט די ערגסטע שונאים פון די באַהערשטע פעלקער, כדי אָנצוהאַלטן איבער זיי די הערשאַפט פון ענגלאַנדס קאַפּיטאַל.

און אַט האָט איר ראַמזי מאַקדאָנאַלד, דער מענטש וואָס האָט אין די יאָרן פון דער מלחמה מקריב געווען זיין גאַנצע קאַריערע פאַר זיינע פּרינציפּן, וועלכער וואַרפט איצט איבער באָרט אַלע זיינע סאָציאַליסטישע פּרינציפּן פאַר א שאָטן פון מאַכט.

מערקווירדיק, ווי א מיניסטאָרן בענקל קאָן עס איבערבייטן מענטשן!

א פּנים אַז א בעל־צדקה קאָן נאָר זיין אַן אָרימאַן...

די שלעכטע בשורה אונטערוועגנס

פון י. אייגער, ירושלים

די טרויעריקע ידיעה האט מיך אנגעטראפן אין וועג. איך בין געפארן איבער דעם צפון פון ארץ־ישראל; אראפפאזנדיק זיך אין טאל פון יזרעאל, דעם 12טן אקטאבער, ווען דער מעריב האט זיך שוין אנגעהויבן צו רויטלען פון זון־אונטערגאנג, האט מיך אנגעיאגט א קאלאניסט : א שלעכטע בשורה פון ירושלים . . . איך האב באלד געענדערט מיין מארשרוט, אראפגעפארן אין דער זייט, אין דער נעקסטער קאלאניע און איך האב זיך פארבונדן טעלעפאניש מיט דער הויפטשטאט. עס האט גערעדט א מענש מיט א מענשלאכן קול, אבער עס האט אפגעקלינגען ווי גרויזאמע דונערן, וועלכע ווייסן ניט קיין רחמנות צו די וואס אויף דער ערד. עס האט געקלאפט שטארק אין די שלייפן, עס האט זיך געאטעמט אפט און ניט טיף — איך האב ניט באגריפט :

— הערט, איין מאמענט, אבער . . .

— אן "אבער", איך וועל אייך פארלעזן די דעפעשן און איר פארצייכנט אויב איר באדארפט.

איך האב שוין ניט באדארפט פארצייכענען, — די ווערטער האבן זיך איינגעשניטן אין בלוט־טרעפנדן הארצן, ווי אן אנגעגליטער שטאמפ.

מיט די ערשטע שטערן בין איך לאנגזאם, שטיל געפארן איבער דער יזרעאל־פלעכן און פון אלע זייטן האבן מיר געוואונקען פייערלאך פון די קאלאניסטישע הייזלאך. אויף דאס מאל מאדנע געוואונקען — מיט האס, מיט נקמה־דארשט, מיט יענער נקמה־דארשט, וועלכע ווייסט ניט פון קיינע חשבונות און לאגיק און גרעניצט מיט כוח פון משוגעת. איך בין אריינגעפארן אין איינער פון די קאלאניעס. איר באפעלקערונג האט שוין געוואוסט וועגן דעם, אז ענגלאנד האט ענדלאך אפן איר ווארט געבראכן און פארפיקסירט דאס שווארץ אויף ווייס. ניט סתם געבראכן, נאר באגלייט דאס מיט שנאה, צביעות ,פרעכהייט, אפענע ליגנס און בלבולים. אין קאלאניע האט זיך געשפירט א גרויסע אויפרעגונג, וועלכע איז אומזיכטבאר געלאפן איבער די ברייטע, פינסטערע דארפס־גאסן און א פינסטערן אויסגעשטערנדן הימל.

און דאך, ווען איך בין שפעטער אביסל געזעסן ביים אוונט־ברויט מיט אידיש־פויערישער משפחה, וועלכע האט נאך א טאג שווערער אבער געזונטער מי, געארבעט ענערגיש מיט די ציינער, געזעסן פויעריש לאנגזאם און מיט פויערישן אפעטיט, האב איך געפילט, אז עס איז פאראן א גרויסער אונטערשייד צווישן דעם, ווי דער שטאטיקער איד האט אויפגענומען די ידיעה און ווי דער קאלאניסט האט זי אויפגענומען. ביים ערשטן מערקט זיך א באדייטנדער איבערפלוס פון געפיל; ער איז אומגעדולדיק און דאס געפיל פון צער און נקמה עסט אים פשוט אויף, אין דער צייט וואס דער צווייטער איז פיל ווייניקער עמפינדלאך צו דער בלינדער געפילן־שפיל; ער באטראכט, ער צוימט די געפילן צוזאמען מיט דער קאפ ארבעט, ער איז רואיקער, סאלידער און דעריבער — שטאנדהאפטיקער און שטארקער.

ווען איך טראכט איצט וועגן דעם אוונט ברויט, אימפאנירט ער מיר זייער. דאס איז, ווירקלאך, געווען א טרויעריקער נאכטמאל, אבער מען האט אים דאך געגעסן, לאנגזאם און מיט אפעטיט ווי געוויינלאך. מען האט אים ניט אוועקגעשטעלט, ווי דער שפאטיקער איד האט דאס געטאן און באשיינקט נאכהער דער ענגלישער רעגירונג נאך מיט מער נערוויזיטעט. ניין, די פויערישע משפחה איז ניט נערוועז. אלע אירע מיטגלידער האבן גענומען אן אנטייל אין דעם געשפרעך איבער דער לאגע. גערעדט געלאסן, באטראכט, ניט פארקלענערט דאס שלעכטע, אבער אויך ניט פארגעסן דאס גוטע, דאס מעגלאכע. עס האט זיך געפילט זעלבסטווירדע און גלויבן אין אייגענע כחות, אין די כחות פון פאלק.

אגב, דער אידישער קאלאניסט האט קיינמאל ניט געזינדיקט מיט איבעריקן גלויבן אין גוטן ווילן און יושר פון די ענגלענדער. זיין גלויבן און אומגלויבן, באפרידיקונג און פארדראס האבן זיך אימער באצויגן אויף די אייגענע כחות און מיטלען. אין דעם אידישן דארף האט מען זיך אימער אנגעשטויסן אויף א פאלשטענדיקער פארנייגונג פון פאליטיק. דער זין איז, אז אן אידישע פויערישער משפחה איז פיל שטארקער פון א "גוט ווארט פון א מיניסטער". פריער האט מען נאך אפשר געקאנט וועגן דעם פאלעמיזירן, אבער איצט קאן שוין קיינער אין דעם ניט צווייפלען. ערד־ארבעט ארבעט אויס ביי מענשן ניט בלויז אן עטישן אמת, נאר אויך אן אמת'ע אפשאצונג פון דערשיינונגען און ווערט־זאכן.

אויב די יונגע פון דער פאמיליע האבן נאך ארויסגעצייגט אין א געוויסער מאס פארביטערונג קעגן די ענגלענדער, האבן די עלטערע וועגן דעם גארניט געוואלט רעדן : "עט, ניט כדאי צו רעדן וועגן דער . . . . "און דער גאנצער געשפרעך האט זיך געפירט ארום די מעגלאכקייטן פונ'ם אידישן פאלק, וואס ער האט געקאנט טאן און האט ניט געטאן און וואס ער קאן איצט טאן. קיין איין ווארט פון פארצווייפלונג. אן אומדערשיטערנדער גלויבן. איצט אדער שפעטער, געשווינדער אדער לאנגזאמער, אבער ארץ־ישראל וועט זיין דאס לאנד פון די אידן . . .

און ווידער האט מען גערעדט וועגן דעם "עמק־נס", — וואס מען האט אים ארויסגעכאפט פון פרעמדע הענט און אים באדעקט מיט אידישע דערפער. ער אליין איז שוין א היפשע אידישע פעסטונג אין לאנד. אט וואונקען פון אלע זייטן פייערלאך פון אידישע ישובים, פון קאלאניסטישע הייזלאך, וואו עס זיצן איצט פויערישע פאמיליעס און עסן כישוב הדעת אוונט־ברויט. און עס איז קיין צווייפל ניט, אז אט דער עמק וועט איבערלעבן ניט בלויז ארבעטער־רעגירונגען, נאר זאגאר גאנצע אימפעריעס...

ווי אזוי באראן ראטשילד האט פאזירט אלס בעטלער און האט אויסגענומען ביי גאנץ פראנקרייך

פון נ. פאראלסקי

האט איר אמאל געהערט וועגן א מיליאנער, וועלכער האט געשפילט די ראלע פון א בעטלער ?

עס איז נאטירלאך, א זעלטנהייט, אבער אין לעבן קאן אלעס פארקומען, אוממעגלאכקייטן ווערן אין מעגלאכקייטן פארוואנדלט. זאכן וואס שיינען אונז אלס אומגלויבלאכע, צווינגען אונז צו גלויבן אין זיי.

מארק טוועין האט אנגעשריבן א בוך "דער קרוין־פרינץ און דער קבצן", אין וועלכן ער דערציילט וועגן אזא פאסירונג. דארטן באשרייבט דער וועלט באריממטער שריפטשטעלער ווי אזוי א קרוין פרינץ האט זיך פארגלוסט צו בייטן די קליידער מיט אן ארימאנס א קינד, און ווי אזוי דאס ארימע קינד איז געווארן דעם קעניג'ס זון. די גאנצע באשרייבונג איז אינטערעסאנט, אבער אלע ווייסן, אז ניט קוקנדיק וואס יעדער פרט איז אזוי רעאליסטיש, איז עס הוילע פאנטאזיע, צוגעטראכט און אויסגעטראכט — פון א באגאבטן מוח.

אין פאריז האט אבער פאסירט עטוואס אזעלכעס טאקע אין אמת'ן לעבן, אבער עס האט אנגעהאלטן ניט מער ווי עטלאכע שעה, און פאסירט האט עס מיט ניט קיין אנדערן ווי מיט דעם בארימטן מיליאנער באראן דזשיימס ראטשילד.

ביז איצט האט נאטירלאך ,דאס גרויסע פובליקום ניט געוואוסט וואס עס איז פארגעקומען. ערשט ווען די פראנצויזישע צייטונגען האבן געהאט ארטיקלען וועגן דעם, זיינען די אלע פאקטן באקאנט געווארן.

און די פאקטן זיינען טאקע באמת זייער אינטערעסאנט. זיי ווייזן די איידלקייט פון די ראטשילדס. דער ארעאל פון לויב און פארערונגען, מיט וועלכן דאס פאלק האט אזוי באשאנקען, איז ניט געוועזן גלאט אזוי אין דער וועלט אריין.

אין די פאריזער קינסטלערישע קרייזן איז דער מאלער דעלע קרוא זייער גוט באוואוסט, אין זיין שאפן איז דא ענטוזיאזם און התלהבות, פונקט דאס וואס דער דורכשניטלאכער פראנצויז האט אזוי ליב. זעלבסטפארשטענדלאך, אז זיינע שאפונגען רופן ארויס אינטערעס און פארערונג ניט נאר ביי די ברייטע פאלקס מאסן, נאר אויך ביי די העכערע קרייזן אין דער הויפט שטאט פאריז.

מאכט זיך א געשיכטע, און דזשיימס ראטשילד איז געקומען צו גאסט צום בארימטן קינסטלער. דע לא קרוא האט זיין רעספעקטאבעלען גאסט אויפגענומען ווי מען באדארף אויפנעמען אזא פערזענלאכקייט, זיי האבן ביידע גאנץ פיין פארבראכט, גערעדט און דעבאטירט וועגן פארשיידענע ענינים, ביז מען איז ארויפגעקומען אויף דער פראגע פון מאלעריי.

דע לא קרוא האט גענומען זיך קלאגן אז ער האט צרות מיט ארויסברייגנען עס לאזט אים ניט רוען טאג און נאכט ווייל ער קאן בשום אופן ניט געפינען דעם נויטיקן מאדעל ארויסצוברייגנען דאס בילד, ווי עס באדארף צו זיין. אויפן בילד האט דער קינסטלער מיט זארג אין זיינע אויגן דערציילט, ווייל ער ארויס־ברייגנען א בעטלער, וואס זאל רעפרעזענטירן דאס גאנצע בעטלערטום, אבער.. .פלוצלונג האט דע לא קרוא זיך געגעבן א הויב אויף פון פלאץ און האט אויסגעשריען :

— איך האב עס ! איך האב עס !...

ראטשילד איז געבליבן זיצן פארגאפט. ער האט ניט געוואוסט וואס דא קומט פאר. דער אויסגעשריי איז געווען אומפארשטענדלאך פאר אים.

דע לאקרוא איז אריין אין אזא באגייסטערונג, אז ער האט זיך געוואלט שטעלן טאנצן, זיינע פיס זיינען קוים איינגעשטאנען אויפ'ן פלאץ.

ענדלאך האט ער זיך אנגערופן צום מיליאנער :

טייערער באראן, איך מוז אייך זאגן, אז איר־באזיצט א קאפ, וועלכע איך זוך שוין אומזיסט לאנג ארום, וועלנדיק מאלען א בילד, וואס זאל פארשטעלן בעטלער. איך קוק איצט מיט אויפמערקזאם אויף אייך און איך זע, אז איר זייט גראד דער מאדעל, פון וועלכן איך וועל ענדלאך קאנען מאלן מיין בעטלער.

ווען דער קינסטלער האט געענדיקט זיינע עטלאכע ווערטער זיינען דערוויל אנגעקומען א גרויסע צאל געסט, אבער ער האט קיינעם פון זיי ניט געשיינקט די נויטיקע אויפמערקזאמקייט. ער האט מיט אומגעדולד געווארט אויף ראטשילדס ענטפער.

ראטשילד האט זיך גוטמוטיק צעלאכט, אז ער זאל פאסן פאר א בעטלער האט ער זיך קיינמאל ניט פארגעשטעלט, אבער קוקנדיק אויפן מאלער האט ער געזען, אז דאס אויג זיינס האט אים ניט געקאנט אפנארן.

אויך די אנגעקומענע געסט האבן אויפגענומען דעם מאלערס דערקלערונג מיט אינטערעס און אומגעדולד, ווארטנדיק אויפן מיליאנערס ענטפער.

ראטשילד האט זיך דאמאלסט גאנץ ערנסט אויפגעהויבן פון פלאץ און ער האט דערקלערט, אז ער איז איינשטימיק מיטן קינסטלער און ער איז וויליק צו פאזירן אלס בעטלער.

צו מארגנס האט זיך דער אווטאמאביל פון באראן ראטשילד אפגעשטעלט ביי דער ווילא. דער קינסטלער האט אים דערווארט, און צו דער באשטימטער צייט איז ער געווען אויפן פלאץ.

דע לא קרוא איז איצט געווען באלעבאס. באראן ראטשילד האט אים געגעבן דערלויבעניש צו טאן וואס ער וויל, ווייל ער איז גרייט זיך אונטערוווארפן צו זיינע פארארדענונגען. און דער מאלער האט זיך לאנג ניט געלאזט בעטן.

ער איז אוועק אין א זייטיקן צימערל, וואו עס האבן זיך געפונען א בינטל מיט בעטלער קליידער, וואס ער האט צוגעגרייט פארן רייכסטן מענשן פון פראנקרייך. אין עטלאכע מינוט ארום האט ער שוין געטראגן דאס פעקל מיט זיך און ער האט עס מיט אמאל צעעפנט פארן באראן.

אין פעקל האבן זיך געפונען פאלגנדע זאכן. א גראב צעריסן און צעפיצלט העמד, שמוציק און געהיכט באפלעקט, א פאר גרויסע און צעלעכערטע שיך און נאך א פאר קלייניקייטן, וואס זיינען נויטיק געווען פאר דער פאזע.

באראן ראטשילד איז געשטאנען ווי א געהארכזאמער סאלדאט, האט באלד ארונטערגעצויגן זיינע ציכטיקע קליידער און ער האט ארויפגעצויגן אנשטאט זיי די בעטלערישע. אין עטלאכע מינוט שפעטער איז ער שוין געווען א בעטלער, פון דער עלעגאנץ און רייכקייט איז ניט געבליבן קיין זכר.

אט אזוי שטייענדיק אלס בעטלער, אין דער פאזע וואס דער קינסטלער האט אים געוואלט זען, איז אריינגעקומען אין דער סטודיא א סטודענט, אויך א מאלער, און זעענדיק דעם ארימען בעטלער שטיין, איז ער צוגעקומען און ער האט זיך טרויעריק פארטראכט.

ניט וועלנדיק שטערן אין דער ארבעט, האט דער יונגערמאן, וועלכער איז געווען זייער ארים געקליידעט, געוואלט אוועקגיין, אבער עס האט אים ארומגעכאפט אזא רחמנות צום אומגליקלאכן בעטלער וואס ער איז געצוואונגען צו פארדינען א שטיקל ברויט פאזירנדיק, אז ער האט זיך ניט געקאנט איינהאלטן, און ער האט ארויסגעצויגן זיין בייטעלע און ער האט אים דערלאנגט עטלאכע פראנצויזישע סו.

ראטשילד האט די עטלאכע סו צוגענומען און ער האט זיי אריינגעלייגט שטילשווייגנדיק אין קעשענע. דער קינסטלער זייענדיק פארטיפט אין דער ארבעט, האט גארנישט באמערקט.

ווען די ארבעט איז געווען געענדיקט, האט ראטשילד נאך פארוויילט א קורצע צייט ביי דע לא קרוא. אין געשפרעך האט דער באראן אים געפרעגט ווער דער יונגערמאן איז, מיט וואס ער באשעפטיקט זיך און ווי אזוי ער לעבט.

לא קרוא האט זיך נאכגעפרעגט ווער עס איז געווען אין צימער און ער האט זיך דערוואוסט ווער דער סטודענט איז, און ער האט דעם באראן דערציילט וועגן דעם סטודענטס ארימקייט און אז ער איז דער פייאיקסטער צווישן אלע סטודענטן. אבער עס איז אים אוממעגלאך אנצוגיין מיט זיין שטודיום מחמת מאנגל אין געלט. ער האט אים אויך דערציילט אז זיינע עלטערן זיינען גרויסע קבצנים און אז זיי קאנען אים ניט העלפן מיט עפעס אין זיין נויט.

דער באראן האט גארנישט געזאגט. די עטלאכע סו אין קעשענע האט ער געהאלטן און ער האט גוט געדיינקט דאס פארגעלטע פנים פון דעם יונגערמאן. ער האט זיך פארגעשטעלט אז דער ארימער סטודענט האט שוין גענוג געהונגערט און דאך האט ער אים אוועקגעגעבן די לעצטע עטלאכע סו, וואס ער האט געדארפט האבן אויף א שטיקל ברויט צו קויפן.

באראן ראטשילד האט דאן ארויסגענומען זיין נאטיץ ביכל און ער האט פארצייכנט דעם נאמען פון דעם סטודענט און זיין אדרעס.

שפעטער איז ער אריין אין אווטאמאביל און איז אוועקגעפארן.

צומארגנס האט דער יונגערמאן געקראגן א פאקעט פון ראטשילדס באנק אין וועלכן עס האט זיך געפונען פאלגנדיקער בריוול :

"ליבער הער !

"נעכטן זייט איר געווען אזוי גוט און מיר געשיינקט זעקס סו. איך דאנק אייך הארציק פאר אייער גוט הארץ און ערלאכקייט.

"איך וויל זיך היינט נעמען דעם כבוד אייך צו אינפארמירן, אז די דאזיקע סומע צוזאמען מיט די פראצענטן מאכט אויס ניט ווייניקער ווי צען טויזנט פראנק.

"די צען טויזנט פראנק אייערע געפינען זיך איצט אויף אייער נאמען אין מיין באנק. איר קאנט דאס געלט צו יעדער צייט קריגן, ווען נאר איר וועט ברייגנען דאס בריוועלע, וואס איר האלט אין דער האנט.

"נעמט אן די פארזיכערונג פון מיין טיפער אכטונג צו אייך פאר אייער גוטסקייט און גרויס מוט.

מיט אכטונג,

"דזשיימס ראטשילד"

עס איז איבעריק צו באשרייבן די שמחה פון דעם יונגערמאן, וועלכער האט מיט אמאל באקומען די מעגלאכקייט זיך צו שטעלן זיך אויף די פיס, צו ענדיקן זיין שטודיום און ווערן אויסגעלייזט פון אלע זיינע צרות.

ניט קיין סך מענשן האבן פון דער גאנצער געשיכטע געוואוסט. איבערהויפט האט ראטשילד באווארנט דורך שרייבן א בריוו צום מאלער, אז די גאנצע זאך זאל בלייבן בסוד סודות, אבער ווי זאגט דאס ווערטל : "הימל און ערד האבן געשוואוירן, אז קיין סוד זאל ניט גיין פארלארן" און אזוי האט עס פאסירט, אז דער סוד זאל ארויס אין דער עפנטלאכקייט.

פאר די פראנצויזישע צייטונגען איז עס געווען א סענזאציע פון העכסטן ראנג און איצט רעדט מען אין גאנץ פראנקרייך וועגן דעם, וואס דער רייכסטער מענש פון לאנד האט געשפילט די ראלע פון א בעטלער, אבער די טאט זיינע צו לעצט האט באוויזן, אז דער בעטלער איז טאקע געבליבן ניט קיין בעטלער, נאר א מיליאנער.

אויב איר ווילט שקראבען און פאלישן אלטע און נייע פלארס
און באקומען די בעסטע ארבעט אין שטאט
טעלעפאנירט צו אונז
אונזער ארבעט איז גאראנטירט צו געבן אייך צופרידנהייט
JACKSON FLOOR CO.
52475 טעלעפאן

פאר ביסקעטס, קייקס און פאי'ס

דזשועל שארטענינג איז געמאכט פון ריינע וועדזשעטייבל אוילס און איז
"ניט פליישיג - ניט מילכיג"
יעדער פעקל פון דעם כשר דזשועל שארטענינג האט דעם הכשר פון רבי י. י. כהנאוויטש, הויפט רב פאר מערב קאנאדע, אין זיין אייגענער האנט־שריפט וואס גיט אייך די פארזיכערונג אז עס איז כשר

נוצט
סוויפט'ס דזשועל כשר שארטענינג פאר בעסערן באקן. ברויט, ביסקוויטס, קייקס און פאיס ווערן געבאקען א סך בעסער ווען איר נוצט די דאזיקע ראיעלע שארטענינג — שטענדיק ריין און איז יוניפארם. דזשועל מישט זיך אויס לייכט מיט מעל און קאכט זיך ניט ברענענדיק.

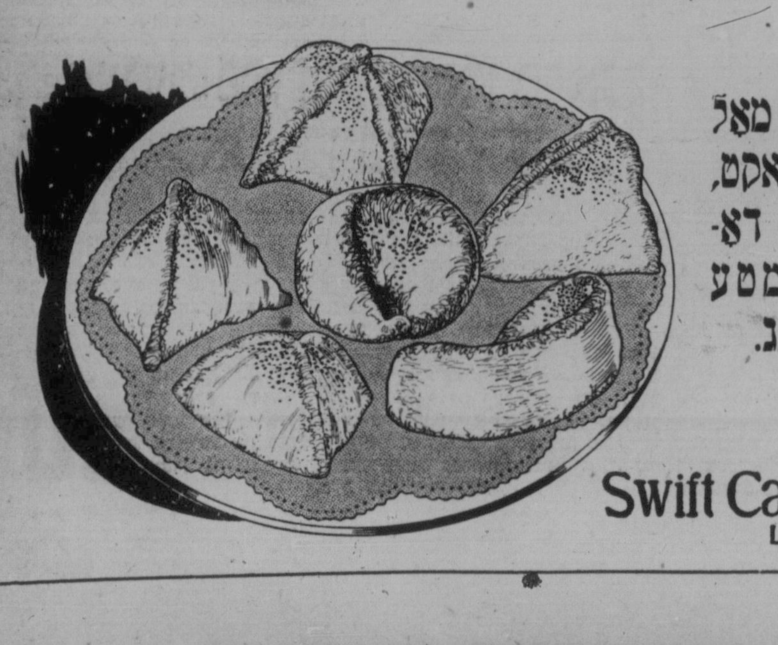

דאס נעקסטע מאל ווען איר באקט, פרובירט די דאזיקע בארימטע שארטענינג.
Swift Canadian Co.
Limited

THE ISRAELITE PRESS
The only Jewish Newspaper in Western Canada.
דאס אידישע ווארט
Office and Place of Business: New Israelite Press Bldg., 165 Selkirk Ave. East
Published daily except Saturday and Sunday
ENTERED AS SECOND-CLASS MAIL MATTER AT OTTAWA
Subscription: $6.00 per year
Established 1910 Phones: 55 409—52 213
Winnipeg — Manitoba

קיין ענדערונג אין ווייסן פאפיר

פון דער פארלאמענטארישער דעבאטע איבער לארד פעספילדס ווייסן פאפיר איז קלאר איין זאך : די בריטישע רעגירונג האט ניט בדעה צו ענדערן דעם ווייסן פאפיר, כאטש זי איז אפשר גרייט אויף געוויסע אויסטייטשונגען, וואס זאלן עטוואס פארמילדערן זיין אינהאלט.

די שארפע קריטיק קעגן דעם "פאפיר". אויסגעדריקט באזונדערס פון לאיד דזשארדזש, וועלכער האט פאקטיש באשולדיקט זיינע מחברים אין אנטיסעמיטיזם, האט געהאט גאר א קליינע ווירקונג אויף דער רעגירונג. זי האט ניט אויסגעדריקט אפילו דעם לייכטסטן געפיל פון חרטה אויף זיינע שארפסטע פונקטן. סיי דראמאנד שילס און סיי פרעמיער מאקדאנאלד אליין האבן אנטשלאסן פארטיידיקט דעם פאפיר, פארזיכערנדיק בלויז דערביי, אז ער איז ניט קיין אפווייכונג פונ'ם מאנדאט און פון דער באלפור דעקלאראציע, און אז די רעגירונג איז אנטשלאסן דורכצופירן איהרע פארפליכטונגען "צו ביידע צדדים". —

פון דראמאנד שילס רעדע קאן מען ווייטער ארויסנעמען, אז די רעגירונג איז געניינגט צום שטאנדפונקט, אז די פראגע פון דער גרינדונג פון דער אידישער נאציאנאלער היים איז ניט דער וויכטיקסטער פונקט פונ'ם מאנדאט, און אז אויפ'ן ערשטן ארט שטייט גאר דער פונקט וועגן דער אנטוויקלונג פון די זעלבסט־רעגירנדיקע אינסטיטוציעס אין לאנד.

דער איינציקער פאזיטיווער פונקט אין דער רעגירונגס דערקלערונג איז דער פלאן אויסצוגעבן צוועלף מיט א האלבן מיליאן דאלאר פאר דער קאלאניזאציע פון צען טויזנט פאמיליעס. זי כאפט זיך אבער צו דערקלערן, אז דער פלאן איז צוערשט געצילט צו קאלאניזירן "די לאנדלאזע אראבער, וואס זיינען אראפגעזעצט געווארן פון זייער באדן דורך די אידישע קאלאניסטן". ערשט נאכדעם ווי זיי וועלן קאלאניזירט ווערן, וועלן אידן און אראבער גלייך באהאנדלט ווערן אין דעם קאלאניזאציע פלאן.

די באטאנונג פון "די לאנדלאזע אראבער, אראפגעזעצט פון באדן א דאנק דער אידישער קאלאניזאציע", קאן ניט זיין אנדערש געמיינט, ווי א שטאך אין זייט די אידן. די צאל פון אזעלכע איז, אין ערגסטן פאל, ניט זייער גרויס, — אפשר עטלאכע הונדערט פאמיליעס. די באטאנונג מאכט דעם איינדרוק, אז די פראגע פון די לאנדלאזע צוליב די אידן איז א פראבלעם פון גרויס וויכטיקייט. וועגן די אראבישע פויערים וואס זיינען לאנדלאז צוליב די אראבישע עפענדים, — און אזעלכע זיינען דא זיכער א סך מאל מער, — רעדט מען קיין איין ווארט ניט. אפנים אז די בריטישע ארבעטער רעגירונג געפינט די עפענדישע רויבעריי פאר מער יושר'דיק, ווי די קאלאניזאציע פון די חלוצים, וואס באארבעטן דעם באדן מיט'ן שוויים פון זייער פנים . . .

די לאגע, ווי שווער דאס איז ניט פאר אונז צו אנערקענען, דארף אבער זיין פאר אונז קלאר : דער ווייסער פאפיר בלייבט ניט געענדערט.

דאס לאזט א סך פלאץ פאר דינגען זיך און אויסדינגען געוויסע הנחות, — פאקטיש האט פרעמיער מאקדאנאלד אליין איינגעלאדן די ציוניסטישע פירער צו קומען און דינגען זיך, און די פארהאנדלונגען גייען שוין אן.

עס פארבלייבט אבער דער פאקט, אז דער "ווייסער פאפיר", ווען ער פארבלייבט ווי ער איז, גיט דער רעגירונג א רעכטלאכן באזיס אפצושטעלן איינגאנצן צו יעדער צייט וואס זי וועט עס געפינען פאר זיך באקוועם די אידישע אימיגראציע און די אידישע קאלאניזאציע, און אין די גרעניצן פונ'ם ווייסן פאפיר וועלן די אידן קאנען אויסדינגען הנחות, אבער ניט פאדערן קיין רעכט.

און די פראגע איז, צי לוינט זיך דער געשעפט צו דינגען זיך, — אין דער אומטערשטער שורה, פאר קלייניקייטן. אפשר לוינט זיך ניט צו פארהאנדלען און אזוי גוטהייסן דעם פאפיר, נאר אפזאגן זיך איינגאנצן צו פירן וועלכע ס'איז פארהאנדלונגען באזירט אויף דעם דאזיקן דאקומענט.

א נעלונגענער שפיל אין פארלאמענטאריזם

דיקטאטארן פון אומציוויליזירטע לענדער פירן אן זייער דיקטאטור אפן און ברוטאל. זיי דארפן ניט קיין פארלאמענטן, און זיי זאגן דאס גאנץ אפן מארשאל פילסודסקי איז אבער דער ציוויליזירטער דיקטאטאר פון א היך ציוויליזירטן לאנד, ווי פוילן איז. ער איז נאך דערצו א געוועזענער סאציאליסט, און אים פאסט ניט גאר צו באצייכענען זיך מיט'ן נאמען דיקטאטאר. ער דארף הערשן מיט דער פולמאכט און מיט דער הילף פונ'ם פאלק זעלבסט, — ער דארף, מיט איין ווארט, א "דעמאקראטישן" פארלאמענט, וואס — זאל אויספאלגן וואס ער הייסט . . .

ביז איצט האט ער געהאט צרות מיט דעם סיים. — ער האט זיך ניט געלאזן פירן אויפ'ן שטריקל. נו, האט ער געטאן דאס וואס אנדערע רעגירונגען אין אזעלכע "הויך ציוויליזירטע" לענדער, ווי רומעניע, למשל, טוען : ער האט שוין געזען, אז דאס פאלק זאל אויסקלייבן די פארטרעטער, וועלכע וועלן טאנצן אויף זיין שטריקל.

די גאנצע וואלן צום נייעם סיים. דערוויילט לעצטן זונטאג, זיינען געווען ניט מער ווי א קאמעדיע. די רעגירונג האט דורך די ערגסטע טעראר מעטאדן געצוואונגען דעם עולם צו דערוויילן אירע קאנדידאטן. זי האט ניט געלאזן די אפאזיציע און די מינדערהייטן אנפירן וועלכן ס'איז וואל קאמפיין, און זי האט זייערע קאנדידאטן און אלע זייערע מער אדער ווייניקער וויכטיקע פירער פארזעצט הינטער די גראטעס ביז איבער די וואלן. די וויילער זעלבסט זיינען טעראריזירט געווארן צו שטימען פאר די רעגירונגס קאנדידאטן.

דער רעזולטאט איז א גאנץ נישקשה'דיקער. די רעגירונג האט געקראגן א וואגיקע מערהייט אינ'ם פארלאמענט, און מארשאל פילסודסקי וועט מער ניט דארפן ליידן פון דער חוצפה פונ'ם סיים. ער וועט קאנען טאן וואס זיין הארץ גלוסט, מיט דער גוטהייסונג פון די "פאלקס פארטרעטער". די צעשמעטערטע אפאזיציאנעלע פארטייען וועלן קיין קאפ ניט קאנען אויפהויבן, און די מינדערהייטן וועלן אפילו ניט האבן גענוג כחות צו זיין פארטראטן אין די קאמיסיעס, וואו זיי האבן כאטש געקאנט ווען אויסדריקן א פראטעסט קעגן זייער רעכטלאזיקייט און די רדיפות פון וועלכע זיי ליידן.

אמת, פילסודסקי האט ניט געקראגן די מערהייט פון צוויי־דריטל, וועלכע ער דארף צו ענדערן די קאנסטיטוציע אויף א קאנסטיטוציאנעלן אופן. אבער נאכאלעמען, ווער קאן זיך עס אים שטעלן אין וועג ווען ער זאל וועלן מאכן זיינע ענדערונגען אויף א ניט־קאנסטיטוציאנעלן אופן ? דאס פאלק, ווי די וואלן האבן דערוויזן ,איז דאך "מיט אים". . .

א "ישועה" פאר די רומענישע אידן

אין זיין רעדע ביי דער עפענונג פונ'ם רומענישן פארלאמענט, האט קעניג קאראל צוגעזאגט, אז די רעכט פון די מינדערהייטן אין לאנד וועלן אויך אויף ווייטער אפגעהיט ווערן פון דער רעגירונג, "ווי ביז איצט". . .

די רומענישע מינדערהייטן, בפרט די אידן, וועלן זיכער זיין דאנקבאר דעם גנעדיקן קעניג. זיין צוזאג מיינט דאך, אז קיין נייע באשריינקונגען קענען זיין וועלן ניט געמאכט ווערן.

און דאס הייסט, אז די מינדערהייטן, בפרט די אידן, קאנען אויך אויף ווייטער זיין זיכער מיט זייער — רעכטלאזיקייט . . .

דאס קינד פון זינד

די געפאלנסטע מענשן און די העכסטע אידעלע געפילן ווערן ארויסגעבראכט אין דעם דאזיקע מערקווירדיקן און העכסט שפאנענדן ראמאן.

פון א. ד.

(פארזעצונג)

— און איצט, אז איר פארטרויעט מיר, — האט ער געזאגט ווידער מיט א רואיקן און געשעפטסמעסיקן טאן, אפלאזנדיק איר האנט, וויל איך אייך זאגן, אז אונזער לאגע איז פארלויפיק גאר ניטא וואס מקנא צו זיין. איך האב שוין גענוג געהאט צוטאן מיט דער פאליציי, און איך וויים, דאס אזוי שנעל ווי עס וועט באקאנט ווערן די אורזאכע פון דעם פייער אין מאדאם מעריכענטאלס הויז, וועט מען ארויסלאזן אן אלארם און מען וועט אונז זוכן אין אלע ווינקעלאך. דער איינציקער וועג פאר אונז איז אפצופארן נאך ניו־יארק אזוי שנעל ווי מעגלאך, איידער די פאליציי וועט פעסטשטעלן, אז איך בין דער אונטערצינדער, און איידער זי וועט ארויסשיקן דעם אלארם.

— דער אמת איז, אז איך בין אין ניו־יארק אויך ניט זיכער מיט מיין לעבן. מאדאם מערכענטאל וועט געוויס לאזן וויסן וואס איך האב געמאכט פון איר הייזקע, און מיינע אמאליקע חברים, די גענגסטערס, וועלן ווערן ווילדע, זיי האבן שוין אזוי אויך א הארץ אויף מיר וועגן מיין בלוטיקע ראכע אין דעם דיקן דזשים און זיי וועלן מיר דאס איצט ניט פארשווייגן.

— טא לאמיר ניט פארן אין ניו־יארק, — האט חנה אויסגערופן דערשראקן, — מיר קאנען דאך פארן ערגעץ אנדערשוואו. איר דארפט ניט זיין אין א פלאץ, וואו אייער לעבן איז אין געפאר.

— ניין, דוקא אין ניו־יארק, — האט דזשייק געענטפערט פעסט, — איך האב נאך מיינע חשבונות מיט די גענגסטערס ניט געשלאסן. און דערצו פארגעסט ניט, אז איך מוזט זיין אין ניו־יארק. איר האט דארט אייער מוטער וועלכע איר מוזט אויפזוכן. איבעריקנס האב איך א שפור פון איר. איך געדיינק אז זי איז דאמאלסט אין הענקזענקער האספיטאל באוזכט געווארן פון דער טשאריטי ארבעטערין מיס ראזענשטיין. וואו אייער מוטער איז איצט, ווייס איך ניט, נאר ווארשיינלאך האבן די טשאריטיס איר פארזארגט. דאס קאן מען אבער גרינג אויסגעפינען. יעדנפאלס מוזט איר זיין אין ניו־יארק, און וואו איר וועט זיין, וויל איך אויך זיין.

— אלזא, וואס דיינקט איך צו טאן?

— האט חנה געפרעגט פארטראכט.

— מיר פארן נאך ניו־יארק! — האט דזשייק געענטפערט קורץ.

עס איז שוין געווען פארטאג, אלס די ביידע יונגע מענשן זיינען צוגעגאנגען צו א סקוועיר אין מארקעט סטריט, וואו עס זיינען געשטאנען אייניקע טעקסי קעבס. דזשייק האט גערופן א קעב, ער האט געהאלפן חנה'ן זיך אריינזעצן, און נעמענדיק א פלאץ לעבן איר, האט א רוף געטאן צום דרייווער צו פארן וואס שנעלער צו בראד סטריט סטיישאן.

אויפן דיפא האבן זיך ארומגעדרייט פילע פאליסלייט און דעטעקטיוון, און כאטש דזשייק האט פארשטאנען אז די פאליציי מוז אים זוכן און אז ער דארף זיין פארזיכטיק, איז ער פונדעסטוועגן ארומגעגאנגען אזוי דרייסט און אזוי רואיק, ווי ער וואלט געווען דער אומשולדיקסטער מענש אין דער וועלט. ער איז אבער ארומגעגאנגען אין דיפא אליין און ער האט חנה'ן געלאזט זיצן אן א זייט, אום אין פאל ווען ער זאל ארעסטירט ווערן, זאל חנה ווייניקסטנס בלייבן פריי און זי זאל ניט דארפן ליידן צוליב אים.

צען מינוט איידער די טריין האט געדארפט אפגיין, האט דזשייק געקויפט בילעטן און ער איז אריינגעשטיגן מיט חנה'ן אין א פול באזעצטן וואגאן, און זיי האבן געמוזט זיצן באזונדער, יעדער אויף אן אנדער פלאץ.

עס איז געווען אן עקספרעס צוג וואס האט זיי אין קארגע צוויי שטונדע געבראכט קיין ניו־יארק. און אום צו זיין זיכער, האט דזשייק סאליוואן אויך דא געלאזט חנה'ן אליין ארונטער פון וואגאן, און ער איז נאכגעגאנגען פון הינטן, אזוי ווי ער וואלט גאר געווען א פרעמדער צו איר.

ערשט ווען זיי זיינען אריבער די פערי אויף דער ניו־יארקער זייט, איז ער, דזשייק, צוגעקומען צו איר און ער האט זיך געזעצט מיט איר אויף א קאר.

— וואוהין פירט איר מיך איצט? — האט זי אים ווידער געשטעלט די זעלבע פראגע, וואס זי האט אים געפרעגט, ווען זיי זיינען געווען אין יענער פינסטערער געסל אין פילאדעלפיע. אבער דעם דאזיקן מאל האט זי עס געפרעגט מיט א רואיקערן און זיכערן טאן, דען זי האט איצט געטרויעט דזשייק'ן און זי האט ניט געקוקט אויף אים ווי אויף אן אמת'ן פריינט.

— איך וועל אייך ברייגנען אין אן אנשטענדיקער "באָרדינג הויז" פאר פרויען און איך וועל אייך געבן אלע מעגלאכקייטן אז איר זאלט קאנען לעבן רואיק ביז מיר וועלן געפינען אייער מוטער. — האט דזשייק געענטפערט.

— ניין, מר. סאליוואן, — האט חנה געזאגט מיט א פעסטער שטימע. — איך דאנק אייך זייער פאר אייער גוטן ווילן, אבער איך קאן אייער פארשלאג ניט אננעמען. איך וויל ניט ארומגיין לוידיק און לעבן אויף דעם חשבון פון א מאן, ווען דער דאזיקער מאן איז אפילו א פריינט. איך בין א גוטע שניידערין און איך בין אומשטאנד אליין צו פארדינען מיין ברויט.

— איר זייט אפשר גערעכט, — האט דזשייק געזאגט פארטראכט, — און איך וועל אייך מער ניט מאכן דעם דאזיקן פארשלאג. דאס איז טאקע א וואונדער ווי אזוי עס־איז מיר פריער ניט איינגעפאלן דער דאזיקער געדאנק, אז א מיידל מוז זיך פילן באליידיקט, ווען א פרעמדער מאן, וועלכן זי ליבט ניט, באט זיך אן צו זארגן פאר איר. טא זאל עס זיין ווי איר זאגט: איר וועט גיין ארבעטן און איר וועט אליין פארדינען אייער ברויט; אבער איר מוזט דאך פריער האבן א לאזשי און ווי וועט איר דאס אליין זוכן? איר זייט דאך נאך פרעמד אין דער דאזיקער וועלט שטאט!

חנה האט נאר א נויג געטאן דעם קאפ אלס צייכן אז זי איז צופרידן אז ער זאל מיט איר גיין זוכן פאר איר וואוינונגס פלאץ.

דער אוטאמאביל האט זיי געבראכט אין גרענד סטריט. דא זיינען זיי ביידע ארויסגעגאנגען און דזשייק האט אריינגעפירט דער יונגער מיידל אין א רעסטאראן, וואו זיי האבן זיי געגעסן. חנה האט געזעען פילע עלעגאנט געקליידעטע מענער, קאנטיק רייכע ביזנעס לייט, באגריסנדיק דזשייק'ן. נאר זי האט אים ניט געוואלט פרעגן ווער זיי זיינען. עס איז אבער געווען קלאר אז דזשייק סאליוואן מוז דא האבן א גרויסע באקאנטשאפט.

— און איצט וועלן מיר גיין זוכן פאר אייך א פאסנדע וואוינונג, — האט דזשייק געזאגט, אלס זיי זיינען ארויס פון רעסטאראן. — איך גלויב, אז עס וועט ניט זיין שווער צו קריגן פאר אייך א וואוינונג אין אן אנשטענדיקער פאמיליע, אווו איר־זאלט זיך קאנען פילן היימיש.

אויף א פענסטער פון א דריי שטאקיקער הויז אין ברום סטריט האבן זיי געזעען אנגעקלעפט א צעטל "רום טו לעט". דאס הויז האט געמאכט אויף זיי א גוטן איינדרוק. עס האט אויסגעזעען צו זיין א ריינער, שטילער און רואיקער פלאץ, וואס מען זעט ווייניק צווישן די טענעמענט הייזער פון דער איסט סייד, און דאס האבן זיי באשלאסן נאכצופרעגן.

דער אויפזעער פון הויז, אן אלטער און בייזער איד, האט זיי געזאגט, אז דער צימער וועלכער איז צו פארדינגען איז אויפן צווייטן שטאק, ביי מר. זעלניק, און זיי זיינען ביידע לאנגזאם ארויף געגאנגען אויף די קליינע און אלטמאדישע טרעפ און זיי זיינען געבליבן שטיין אין דעם האלב טונקעלן האל פאר דער טיר.

אקארשט האט דזשייק געוואלט אנקלאפן אין דער טיר, ער האט צוריק ארונטערגעלאזט זיין האנט. ער האט דערהערט פון אינווייניק שטימען און עס האט אין אים דערוואכט די נייגעריקייט צו הערן וואס מען רעדט דארטן.

— עטווענדער קלאפט אן און לאמיר אריינגיין אדער לאמיר אוועקגיין פון דאנען, — האט חנה פראטעסטירט אין דער שטיל. — איך וויל ניט שטיין אונטער א פרעמדער טיר און הערן דאס געשפרעך פון פרעמדע מענשן. דאס איז ניט אנשטענדיק.

— אבער ווארט א ווילע, — האט דזשייק געמורמלט. — הערט איר ניט וואס דארטן קומט פאר? ווער ווייסט, אויב אונזער הילף וועט דא ניט זיין נויטיק?

— פארוואס ווילסטו מיך אומגליקלאך מאכן, — האט חנה דערהערט פון אינווייניק א פרויען שטימע, וואס האט געקלונגען הארצרייסנד און פול מיט פארצווייפלונג. — דו ווייסט דאך, אז דאס קאן ניט זיין.

— פארוואס קאן דאס ניט זיין — האט געפרעגט די גראבע שטימע פון א מאן. — ווער וועט אונז שטערן?

— איך בין א פארהייראטע פרוי און איך ליב מיין מאן, — האט די פרויען שטימע געמורמלט. — מיין לואי איז מיר געטריי, ער ארבעט שווער אין זיין געשעפט, אום מיר צו געבן אלע באקוועמלאכקייטן, ווי קאן איך אים זיין אזוי אומדאנקבאר און אים ווערן פאלש?

— דאס איז אן אלטער פזמון פון נארישע ווייבער, אויף וועלכע מען האט ארויפגעיאגט א מורא מיט דעם ווארט "אשת איש", — האט דער מאן ברוטאל געלאכט. — אבער נאך אלעמען זאלסטו ניט פארגעסן, אסתר, אז מיט דיר איז גאנץ אנדערש ווי מיט אלע ווייבער, אדער זאל איך דערמאנען יענע צייט?

(פארטזעצונג קומט)

בייבי געווינט ניט אין וואג ?
קוקט זיך צו צו זיין פארדייאונג

בייבים קאנען ניט געווינען אין וואג ווען זוירעקייט אפפאל אין א אנגעלאדערנעם פארדייאונגס פלאץ פארמירט געז, וואס שאפט שמערצן, פארשטאפונג און פילן שלעכט. פראוווט בלויז די מעטאדע וואס דאקטוירים אינדארסירן, און מיליאנען מוטערס ווייסן, און זעט ווי אייער בייבי פארבעסערט זיך. עטלאכע טראפנס פון ריינע־גרינצייג, ניט שעדלאכע פלעטשערס קאסטאריא מאכט די סאמע שרעקעדיקע, פיבערישע בייבי אדער קינד פיקען באקוועמלאך אין א מינוט. עטלאכע דאזעס און זי פארדייעט פולקאם און געווינט אין וואג ווי געהעריק. צו קויפן ר י כ ט י ק ע קאסטאריא, גיט אכטונג אויף דער פלעטשער אונטערשריפט אויפן ראפער.

זאלן דיזע 6 לעבנסוויכטיקע
זאלצן באפרייען אייך פון
פימפלס

וואלט איר געוואלט צו באפרייען זיך שנעל פון יענע שרעקלאכע פימפלס — יענע מיאוסע שווארצע קעפלאך — און האבן א גלאטע און ווייכע הויט פערפעקט־אן וואס איר האט שטענדיק מקנא געווען?

וואלט איר געוואלט האבן אויגן אזוי שפרודלדיק און קלאר ווי דאס טאנצנדיקע וואסער אנטקעגן דער זומערדיקער זון?

וואלט איר געוואלט האבן פארגעניגן פון גלארייכן געזונט מיט א סך ענערגיע און באזיצן א שארפן פארשטאנד?

דאן נעמט א פערטל טיילעפל קרושען זאלצן אין א גלאז הייסע וואסער יעדן פרימארגן פאר ברעקפעסט.

קרושען איז א קאמבינאציע פון די זעקס לעבנסוויכטיקע זאלצן וואס אייערע נערוון, גלענדס און קערפער ארגאנען דארפן באקומען טעגלאך פון שפייז כדי זיי זאלן גענוי פונקציאנירן און וואס איז נים מעגלאך צו באקומען אין איצטיקע טעג פון מאדערנעם קאכן.

קרושען רייניקט אפ שנעל אייער בלוט פון יענע שעדלאכע זויערקייטן וואס פאראורזאכן אז אייער הויט זאל קרינגען אן אויסשיט — איר וועט האבן א הויט אזוי ווי וועלוועט, און א פערפעקטן געזונט וואס איר האט נים געדיינקט אז ס'איז מעגלאך.

געשמאק

געפאקט פול מיט ווייכע, קרוכלע, ניט־צעריבענע סולטאנאס, וועלכע אנטהאלטן דעם פיינעם פלייוואר פון פרישע פרוכט. אזוי נאראהאפטיק ווי זיי זיינען געשמאק.

Christie's Sultanas

דאס בעסטע פאר אלע
אייערע געבעקסן

מיין באליבטער קריסמעס קיין — אזוי געשמאק, דאך אזוי לייכט צו מאכן.

(פון "בריוו צו דער מוטער" פון א מארערנער קאנאדער באלעבאסטע)

"ווי די צייט פליט, מוטער! באלד קומט ווידער קריסטמעס. באב האט געזאגט אין אוונט, "דיינקסטו ניט אז ס'איז שוין צייט זאלסט מאכן דעם קריסטמעס קייק?" האב איך זיך גענומען צו דער ארבעט און האב עס אנומעלטן געמאכט, און עס נייט זיין א גרויסער דערפאלג.

באב זאגט אז ער גלויבט, אז מיין מזל ענדערט זיך, ווייל מיינע געבעקסן זיינען פיל בעסער, אבער דאס האט ניט צו טאן מיט מזל — דאס איז די פיוריטי מעל (נאר איך זאג עס אים ניט).

איך האב אלעמאל זיך פארגעשטעלט אז עס איז אזוי שווער צו מאכן א פרום קייק — ביז היינטיקן יאר, אבער ס'איז פונקט אזוי ווי מאכן וועלכן עס איז אנדער קייק. גוטע רעזולטאטן זיינען אממייסטען אפהייניגיק אינ'ם צוזאמענשטעל פון די מאטעריאלן פון דעם אנפאנג. וואס פעטער די קייק רעסיפי איז אין פוטער, אלץ מער פארזיכטיק מוז דאס געמיש אויסגעארבעט ווערן צו א גלאטן קרים אזוי ווי מען מישט אוים לאנגזאם דעם צוקער מיט די פוטער. דער אויוון מוז זיין גלייך און מעסיק.

איך דערוואַרט דיך און דעם פאטער מיט אונז פאר קריסטמעס, מוטער".

דיין ליבענדע בעטי

3014

בעטי'ס רעסיפים

לייכטער קריסטמעס קייק פון פיוריטי מעל

2 קאפס ווייסע צוקער
4 אייער 1 קאפע פוטער
½ פונט שרעדער קאקאנאט טרוקענע
½ פונט מיקסד פיל צעבראקטע
¼ פ. צוריבענע מאנדלען
1 קאפע זיסע מילך
1 באטל 6 אונ. טשערים
1 טיילעפל וואנילא
2 קאפס פיוריטי מעל
2 טיילעפל בעקינג פאודער

מעטאד. מישט די פוטער ניט צו צוקער, 4 אייער צעשלאגן, נים קאקאנאט, מיקסד פיל און מאנדלען, האלב פון אייער מעל, דאן טשערים און וואנילא דאן מילך, און דאן די איבעריקע מעל מים בעקינג פאודער. באקט אין 225 גראד אויוון 1 שעה.

PURITY FLOUR

A product of Western Canada Flour Mills Co., Limited. Toronto, Winnipeg, Calgary

קוקט פאר אונזער קאמפאנים נאמען אויפן פיוריטי מעל זאק. דאס איז אייער גאראנטיע אויף קוואליטי פון א פאראנטווארטליכער מילינג פירמע

אלסערס, קראנקע פיס

אלטע וואונדן און וויטיקן
גקענצענד געהיילט מיט זעם־באק

Ointment 50c. Medicinal Soap 25c

פועלי ציון פון וויניפעג

מאס מיטינג

אין די אינטערעסן פון די איי. על. פי. קאנדידאטן

זונטאג אוונט דעם 23טן נאוועמבער

8.30 אוונט

אין גרויסן

תלמוד תורה זאל

(טשארלס און פלארא)

אדרעסירט פון

א. א. היפס
מעמבער פון פארלאמענט

י. א. טשערניאק

מארקוס היימאן
קאנדידאט פאר מעיאר

ס. גרין
פאר די פועלי ציון

מ. א. גרעי
קאנדידאט פאר אלדערמאן ווארד 3

און אלע ענגליש שפרעכנדע קאנדידאטן פון דער ארבעטער פארטיי

מ. אווערבאך, פארזיצער

עדמאנטאן

עדמאנטאנער נאטיצן

דער אידישער פרויען קאונסיל האט דורכגעפירט א האנטוכער שאוער פאר'ן באזאר. נאכדעם איז געשפילט געווארן "ברידזש". מרס. שולץ און מרס. שעכטער האט געוואונען די פריזן.

* * *

א פארזאמלונג פון דער א. צ. א. ארגאניזאציע איז אפגעהאלטן געווארן אין תלמוד תורה. דר. ווייסטויב האט געהאלטן א לעקציע אין אידיש, וועגן "די אידישע פראבלעמען אין ארץ־ישראל, ביים איצטיקן מאמענט". מר. בווירט ראוועלסאן, האט אין נאמען פון דעם קלוב באדאנקט דר. ווייסטויב.

* * *

מר. אל. בערנבאום איז אפגעפארן צוריק קיין סאסקאטון, נאכדעם ווי ער האט פארבראכט עטלאכע וואכן אין עדמאנטאן.

* * *

זונטאג אוונט האט די "לײדיס טשאפטער הדסה" דורכגעפירט זייער "באלפור טאנץ" און וויהיסט, אין תלמוד תורה זאל. די קאנווינערס ביים טיר, זיינען געווען: מרס. דיימאנד, מרס. וויסמאן, מרס. א. פראטקין און מרס. אסטרי.

ביי די רעפרעשמענט ביידלאך זיינען געווען: מרס. דזש. הורטיג, מרס. מ. שרבין און מרס. גאלדסמיט; מרס. א. מילער און מרס. ע. ווארשאף, האבן געהאט דעם אויפזיכט אויפ'ן ראפל, מרס. גאלדמאן און מרס. דזש. סטאר, האבן אכטונג געגעבן אויף די טישן. די אונטערנעמונג האט אריינגעבראכט 100$. מרס. מ. שובין און מיס לאנדא, פון סאסקאטון, האבן געוואונען די "וויהיסט" פריזן. די פריזן פון ברידזש האבן געוואונען מרס. ריסקין, מר. א. בראדי און מר. דזש. מ. בראדי. מיס נאאמא גאלדמאן האט געוואונען דעם ראפל — א שיינעם טיי־סעט.

* * *

די עדמאנטאנער סעקציע, קאונסיל פון אידישע דזשוניארס, וועלכע האט זיך ערשט לעצטנס ארגאניזירט, האבן אפגעהאלטן זייער ערשטע אלגעמיינע פארזאמלונג זונטאג ביינאג, אין תלמוד תורה זאל. עס האבן גערעדט: מיס רוט מייקלסאן, פרעזידענטין; און מיס העלען סיגלער, וויצע־פרעזידענט. מיס רובי העלען, סעקרעטארן און מיס ען וואסערמאן פון דעם קאמיטעט.

מרס. א. מיליער, סיניאר ראטגעבערן האט גערעדט וועגן די אויפגאבן פון דער ארגאניזאציע. מיס ען וואסערמאן האט געגעבן א פארלעזונג.

* * *

דער "המאור" קלוב האט אפגעהאלטן א פארזאמלונג אין תלמוד תורה זאל. עס איז פארגעקומען אן עפנטלאכע דעבאטע וועגן דער שטעלונג פון דער בריטישער רעגירונג צו דער באלפור דעקלאראציע. די דעבאטאנטן זיינען געווען סעם ווימאן, און מ. פרידמאן. א מוזיקאלישע פראגראם איז דורכגעפירט געווארן. מיס העלקמאן האט געשפילט א פידל סאלא אקאמפאנירט פון מיס נעאמא גאלדמאן. טיי איז סערווירט געווארן.

* * *

דער בארימטער דיכטער ה. לייוויק, וועט דא האלטן א לעקציע פרייטאג אוונט, אין ארבעטער רינג זאל.

* * *

מר. און מרס. בען ווײנבערג, האבן זיך צוריקגעקערט פון זייער האניק חודש רייזע. זיי האבן חתונה געהאט אין שיקאגא דעם 2טן נאוועמבער. זיי מאכן זייער היים אין עדמאנטאן.

* * *

מר. און מרס. פ. ווײנבערג האבן געגעבן א פארטי פאר זייערע צאלרייכע פריינט, לכבוד זייער זון און שנור, מר. און מרס. בען ווײנבערג. מרס. ראדין, מיס סארא ווײנבערג, עני ווײנבערג, סאפי ראטנער, מאריאן ביינדער און מרס. דזש. סאסלאוו האבן ארויסגעהאלפן.

* * *

מזל טוב! א זון געבארן צו מר. און מרס. ספיוואק, פון מענוויל, מוטער און קינד, אין בעסטן צושטאנד.

* * *

מרס. א. קריסטאל, האט געגעבן א ברידזש אין מאקדאנאלד האטעל, לכבוד איר טאכטער, מרס. ד. ב. באלצאן, פון סאסקאטון. מרס. מ. שעכטאר, מרס. מ. סטאטשינסקי, און מרס. דזש. באלצאן, האבן געוואונען די פריזן.

* * *

דא איז פארגעקומען די חתונה פון מר. טעדי קריסטאל, זון פון מר. און מרס. אייב קריסטאל, פאר הייזל, איינגסטע טאכטער פון מר. און מרס. ד. קאהען. דאס פארהייראטע פארל מאכן זייער היים אין עדמאנטאן.

יהודית

EDMONTON

אלצדינג צו בויען א הים
מיר הענדלען קוואליטי בילדינג מאטעריאלן
אונזער ציל איז צופרידן צושטעלן
J. C. BURGER LUMBER CO. LTD.
South Yard 8604-103 Street
West Yard 11004-124 St.

NEW YORK OUTFITTERS, Limited
HARRY FROME, Mgr.
"אויפן ניו־יארק אופן איז לייכט צו צאלן"
לײדיס רעדי־טו־וועאר
מענס סוטס און קאוטס
אייער קרעדיט איז גוט
Cor. Jasper Ave & 100th St.
Edmonton

TRUDEL FUR MFG. LTD.

10023-102nd Ave. Edmonton

PHOTOS
אין יעדער פאטא איז אפגעשפיגלט דער צויבער און פערזענלאכקייט פון
דער פערזאן
Phone 25 444
פאר אן אפאינטמענט
McDERMID STUDIOS LTD.
10133 - 101st St. Edmonton, Alta.

מצבות
אונזערע עקספערטן וועלן דעזיינען מצבות און מאנומענטן לויט אייערע איינענע באשרייבונגען. אונזערע פרייזן זיינען זייער מעסיקע.
ALBERTA GRANITE MARBLE & STONE CO.
Limited
10702-101st St. EDMONTON

לעזער פון "דאס אידישע ווארט" גלויבט איר אין קאאפעראציע. דאן פארוואס ניט פאטראניזירן דעם איינציקן דענטיסט וועלכער אדווערטייזט אין "דאס אידישע ווארט".
DR. J. W. MacQUEEN
דענטיסט
שטונדן פון 9 ביז 5.30
אוונטן, שבתים און האלידייס ביי אפאינטמענטס
10 פראצענט דיסקאונט צו אלע סובסקרייבער פון "דאס אידישע ווארט".
Phones: 24 762; Res. 82 542
200 Moser-Ryder Blk.

דר. דזשאן ע. ווילקינסאן, דענטיסט
M.D.S., L.D.S.
Phone: Office 24 665; Res. 31 693
520 Tegler Bldg., Edmonton, Alta.

DR. W. A. MORGAN
Dentist
דענטאל פלייטס, "ברידזש ווארק"
איבערן פאנטיידזשעס טעאטער
102 Brown Building, Edmonton, Alta.
Ph. 24 918—Res. 25 487

DR. JOHN F. HARRIS
דער אלטער ראיעלער כיראפראקטאר
108 Pantages Bldg. Ph 25 332
EDMONTON

J. ERLANGER
Optometrist
303 TEGLER BLDG.
אויגן עקזאמענירט — גלעזער צוגעפאסט
איבונגען צו קארעגירן די אויגן

פוס באקוועמלאכקייט
איז אין א גרויסער מאס אפהייניגיק פון א גוטן שומייקער
זעט
LAMB BROS.
מיר קומען און מיר דעליווערן
טעלעפאנירט 22 235
Cor. 5th and Jasper, Edmonton

DR. J. C. SHARP
דאנטיסט
אפיס שטונדן, 9 ביז 5
אוונטן ביי אפאינטמענטס
Office Ph 24718; House Ph 82246
Ste. 103 Pantages Theatre Bldg.
Cor. Jasper Ave. and 102nd St.
EDMONTON, ALTA.

J. E. AMYOT, M.D., C.M.
פיזישאן און כירורג
אקושאר — פרויען קראנקהייטן
Ph 25 335; 27 508 Res. 9918-108 St.
105 Brown Bldg., 10215 Jasper Ave.
(Over Pantages Theatre)
EDMONTON, ALTA.

היט'ס דראג סטאר
קאר. דזשאספער עווע. און 97טע סט.
טעלעפאן 21 678
19 יאר דערפאלגרייכע דראג ביזנעס צו אייער באדינונג און אונזער ספעציאליטעט איז פרעסקריפשאנס.
פרעגט אייער דאקטאר.
HEATH'S DRUG STORE
Cor. Jasper Ave. & 97th St.
Phone 1678 Edmonton, Alta.

אין זייער לענגערן לעבן פלוס גענייטער אויסגעצייכנטקייט און שיינקייט וואס דויערט ביז צום סוף, ווערט געפונען די אורזאך ווארום מענער פאננגען אן יעדן יאר מער ליב צו האבן.
LA FLECHE
TAILORED CLOTHES

בעסערע שיך געמאכט אדער פארריכט פאר ווייניקער געלט
GOODYEAR
SHOE MANUFACTURING CO.
10161 100a St., Edmonton, Alta.

44טער אניווערסערי סייל
JACKSON BROS.
עטאבלירט 1886
לײדיס זייגערלאך
לײדיס 15־דזשועל דזשעקסאן בראדערס ספעשל מאוומענט, סיי אין גרינע, געלע אדער ווייסע גאלד־פילד קייסעס מיט סילק בענד. רעג. $10.00
סייל פרייז $7.50
מענערשע זייגערס
מענס סטראפ זייגערס אין א הונדערט פארשיידענע שייפס און סטיילס
15־דזשועל באלויכטענער דייעל און ווייזערס, קושאן שייפ, קיילאכדיקע גלאז, כראם פיניש קייס מיט לעדער סטראפ. רעגולאר $9.00
$6.75

מיט פארגעניגן וועלן מיר אייך באדינען מיט
געז, אוילס און אקסעסאריס
בעטערי סערוויס
טייער וואולקאניזינג
קאר לאונדרי
Garneau Service Station
William Reed, Prop.
8605, 109th St., Cor. 86th Ave.
Phone 32 796
EDMONTON, ALBERTA

עדמאנטאן

נעשאנאל קליידער
אייער בעסטער אינוועסטמענט פאר יעדער אנגעלעגנהייט אין סטייל, אין באקוועמלאכקייט, אין טראגן און אין ווערט.
פארקויפט בלויז דורך נעשאנאל שאפס דירעקט צו דעם טרעגער צו אונזער איין־און־איינציקן פרייז
סוטס, פאל קאוטס
אווערקאוטס און טאקסידאס
$23.00
National Clothes Shops
10118 JASPER AVE.
EDMONTON ALTA.

MY VALET CLEANERS
קעש און קערי פרייזן
סוטס, קלינד און פרעסד	.75
אווערקאוטס, קלינד און פרעסד	$1.00
ספרינג קאוטס, קלינד און פרעסד,	.75
לײדיס דרעסעס, סילק אדער וואל, פליין, קלינד און פרעסד	.85
לײדיס קאוטס, קלינד און פרעסד	$1.00
באטערפליי קאוטס, קלינד־פרעסד	.75
9352 106 A AVE. EDMONTON

PRINCESS BEAUTY PARLORS
ספעציאליסטן אין מארסעלס, וואטער ווייווינג, מאניקיורס און פנים'ער
Ste. 212 Mosher-Ryder Blk., Edmonton
Res. Ph 25590 Office Ph 27 502

50% איר סייפט
ווען איר שיקט אייער קלינינג צו די
דאלער קלינערס
11217 JASPER AVE.
PHONE 23 513

גוטע פרינטינג
צו דער ריכטיקער פרייז.
מיר ספעציאליזירן זיך אין סייל פאוסטערס
RELIABLE PRINTING CO. LTD.
9920-101 St Street Ph 24 078

ווען אייער קאר דארף אטענשאן
ברייגנט עס צו אונז. בעסטע צופרידנהייט
אויל, געז, גריזינג, קאר וואשינג
טייער ריפערס, בעטערי טשארדזשינג
און א. וו.
CLEATOR'S GARAGE
W. V. E. Cleator, Prop.
Phone 22293
10034-103rd Ave. Edmonton, Alta.

Mrs. JAMES JONES
האלסייל און ריטייל
קוואליטי פיש פון לייקס און ים
מיר דעליווערן
CITY FISH MARKET
Phone 22 531 Edmonton

EDMONTON RUBBER STAMP CO. Limited
מאנופעקטשורערס פון
ראבער סטעמפס און קארפארייישאן סילס
10037-101A AVE.
PHONE 26 927 EDMONTON

בעסטע באדינונג אין שטאט
איר קאנט פארן מיט באקוועמלאכקייט אויב איר וועט קויפן אייער
געז, אויל און גריזעס
פון אונז
קאר גריזינג און וואשינג
טייערס
טייער ריפערס און אקסעסאריס
Medico Service Station
"Note the Natural Turn"
W. A. LEONARD
Phone 72 436
11052 101st Street, EDMONTON

National Blend Tea & Coffee Company
Sign of The Big Pot, Opp. The Bay
קאפע
געראסטעט און געמאלן פריש טעגלאך
אויסגעקליבענע טייען פונם נייעם קראפ
צוזאמענגעשטעלט צוצופאסן די וואסער פון דעם דיסטריקט
מעיל ארדערס העפלאכסט געבעטן
טעלעפאן 22 753

טאג און נאכט באדינונג
NEW EDMONTON TURKISH BATHS
דער איינציקער וועג צו געזונט
בעדער	מאסאזשן
טערקישע, עלעקטרישע, טרוקענע היץ, סטים, שאוער, סאלפער, ים זאלץ	אלקאהאל, יוקאליפטוס, קאקאנאט אויל, מאניפולייישאן, עלעקטריק
טריטמענטס פאר רומאטיזם און פארקילונגען
פרויען טעג — מאנטאג און דאנערשטאג פון 1 ביז 6 נאכמיטאג
מיר לאדן אייך איין צו באטראכטן אונזער סיסטעם
א. נ. דוושיצא, מענעדזשער
Gibson Block, Jasper and 96th St. Phone 22 581

לאמבער און מילארבעט
א פולשטענדיקער סטאק פון טרוקענעם מאטעריאל צו נידריקסטע פרייזן
מיר מאנופעקטשורן סטאר און אפיס פיקסטשורס אין הארטע אדער ווייכע געהילץ
לאזט אונז אייך געבן א פרייז.
W. H. CLARK & CO. LTD.
109 St. Edmonton Phone 24 366

איצט אָפן

די פיינסטע דראָג סטאָר אין נאָרט ווינּיפּעג

לענדער׳ס דראָג סטאָר

רעדוואוד און סאַלטער

קיין זאך איז ניט געשפּאָרט געוואָרן צו רעמאָדעלן און איבערצואַנדערשן די דאָזיקע סטאָר כדי צו מאכן עס פאר איינער פון די סאַמע אָפּ-טו-דייט דראָג סטאָר אין שטאָט מיט א קאָמפּליט נייעם סטאָק פון

דראָגס, פּעטענט מעדיצינס, טואַלעט ארטיקלען און א. וו.

סאָדאַ פאָונטען

סיגאַרס, סיגאַרעטס, טאַבעקאָס, קאָנפעקשאָנערי, מעגעזינס, סטיישאָנערי און סקול סופּלייס

דערעפענונג ספּעשלס

פאר דאָנערשטאָג, פרייטאָג און שבת בלויז פאר הייטיקער וואָך.

וואַלעט אוטאָ שייווינג קרים, רעג. 35 סענט. ספּעשל א טיוב ------ **15c**	רוסישער אויל, רעג. 75 סענט, ספּעשל -- **50c**
ספּעציעלע רעדוקציע אין פּרייזן אויף סקול סופּלאַיס און סטיישאָנערי	פּאַרק דייוויס קרימס:— שייווינג קרים, וואַנישינג קרים, קאָלד קרים, טאָר קרים. רעג. 50 סענט יעדער, ספּעשל ווען ס׳איז 3 פאר ---------- **$1.00**
הייסע וואַסער באַטלס, רעג. $1.00, ספּעשל ---- **60c** קאָלירטע אין רויט, גרין און בלוי	

פרייי — פרייי

צו יעדן קאַסטאַמער וואָס וועט איינקויפן פאר איין דאָלאַר אדער מער, וועלן מיר פּרעזענטירן א "סורפּרייז פּעקעדזש" וואָס אנטהאלט א שיינע קליינע מתנה.

טעלעפאָן 52 477

דעליווערים געמאכט אין יעדן טייל פון שטאָט

פּרעסקריפּשאָנס אויסגעפּילט

בייטאָג און צו יעדער צייט בײנאכט

אייגנטימער

דייוויד לענדער, גראַדואירטער פאַרמאַצעפּט

דער ערשטער איד צו גראַדואירן פאַרמאַסי אין מאַניטאָבא

מיט אונזערע בעסטע וואונשן פאר אייביק-דויערנדן דערפאָלג

צו

לענדער׳ס דראָג סטאָר

פון

GOLDIN & CO. LTD.

האָלסייל

טאַבעקאָניסט און קאָנפעקשאָנערי

121 Salter Street — Phone 57 377

WINNIPEG, MAN.

הונדערטער!

האָבן מיט שכל זיך באַנוצט מיט דער געלעגנהייט פון דעם

איבעראשנדן דערעפענונג ספּעשל

וואָס מיר באַטן אָן הייטיקע וואָך, צו פייערן די דערעפענונג פון אונזער נייעם רעסיווינג בראַנטש אין

1028 מיין סטריט צווישן מאַניטאָבא און מעגנוס

טעלעפאָן 54 063

נאָך דריי טעג פאַרבליבן

צו קריגן עפּעס פאר גאָרנישט

צוויי גאַרמענטס גערייניקט פאר דעם פּרייז פון איינעם

מענס סוטס גערייניקט און געפּרעסט -------	$1.25	און א סוט	פרייי
ווינטער קאָוטס גערייניקט און געפּרעסט ------	$1.25	און א קאָוט	פרייי
ליידיס דרעסעס גערייניקט און געפינישט ------	$1.25	און א דרעס	פרייי
פעלט העטס גערייניקט און געבלאָקט ------	75c	און א העט	פרייי

Fort Garry DEPENDABLE

DYERS AND CLEANERS

B. W. SILVER, President

פּלענט און הויפּט אָפיס:

342 YOUNG ST., AT PORTAGE — PHONES: 37 061-2-3-4

NORTH END BRANCH 1028 Main St., Phone 54 063 — FORT ROUGE BRANCH 800 Corydon Ave., Phone 48 697

גוט באַקאַנטער דראָגיסט עפנט נייע דראָג סטאָר

מר. ד. לענדער

מיט 18 יאָר צוריק האָט א ווינּיפּעגער אידישער יונגער בחור׳ל געאַרבעט אלס א לערן-אינגל אין א דראָג-סטאָר אויף קאָרנער רעדוואוד און סאַלטער, און נאָך דאַמאָלט האָט ער גע׳חלום׳ט צו ווערן אליין אַן אייגנטימער פון א דראָג-סטאָר, און לעצטן שבת איז זיין חלום פאַרווירקלאַכט געוואָרן.

דער דאָזיקער יונגערמאַן איז מר. ד. לענדער, וועלכער האָט דערעפנט איינע פון די שענסטע דראָג סטאָרס אין דער נאָרט ענד, אויף קאָרנער רעדוואוד און סאַלטער. די דאָזיקע דראָג סטאָר איז אויסגעשטאַטעט מיט פּראַכטפולע פיקסטשורס מיט די פיינסטע שאָו קייסעס, פאָונטען און אלע אנדערע נויטיקע איינריכטונגען.

מר. לענדער האָט 21 יאָר דיספּענסינג דערפאַרונג. ער איז גראַדואירטער פון מאַניטאָבא און סאַסקאַטשעוואַן אוניווערסיטעטן.

אין לענדערס דראָג סטאָר וועלן די קליענטן באַקומען די בעסטע באַדינונג. א דאַנק זיין לאַנג-יאָריקער דערפאַרונג און גוטער רעפּוטאַציע, קאָנען די קליענטן זיין זיכער אַז די דראָגס און מעדיצינען וואָס זיי וועלן קויפן אין לענדער׳ס דראָג סטאָר, איז פון ערשט-קלאַסיקער, בעסטער קוואַליטעט, ריכטיק צוזאַמענגעשטעלט און גאַראַנטירט צו זיין פריש און גוט.

אויסער פּרעסקריפּשאָנס האַלט מר. לענדער אין זיין נייער דראָג סטאָר אלצדינג וואָס עס געפינט זיך אין א הייטיקער דראָג-סטאָר: פּודערס און פּערפיומען און טואַלעט ארטיקלען פאר פרויען; "שייווינג" איינריכטונגען פאר מענער און אלצדינג וואָס עס פאָדערט זיך פאר דער הויז, ווי אויך סטיישאָנערי און כירורגישע נויטווענדיקייטן.

אינווייניק אין דראָג סטאָר שפּרודלט מיט ציכטיקייט, אלצדינג איז אויסגעשטאַטעט אויפ׳ן העכסט מאָדערנעם שטייגער. אלע אָרדערס, אריינגעגעבן פּערזענלאַך אדער דורכ׳ן טעלעפאָן וועגן קריגן די פּינקטלאַכסטע, ראַיעלסטע און שנעלסטע באַהאַנדלונג.

מר. לענדערס צאָלרייכע פריינט און באַקאַנטע ווינשן אים דעם גרעסטן דערפאָלג אין זיין נייער אונטערנעמונג.

יאשא חפץ אין א קאָנצערט קו-מענדיקן מאָנטאָג

יאשא חפץ, דער וועלט באַרימטער אידישער פידל ווירטואָז, וועט אויפטרעטן אין א קאָנצערט קומענדיקן מאָנטאָג, דעם 24טן נאָוועמבער, אין סענטראַל טשוירטש 8.30 אוונט.

זיין פּראָגראַם באַשטייט פון צען נומערן אריינגערעכנט סאָנאַטא אין עף מייזאָר, פון לאָקאַטעלי, און טשייקאָווסקיס קאָנצערט. די שיינע מוזיק פון טשייקאָווסקיס קאָנצערט וועט אַפּעלירן צו יעדן איינעם. דער צווייטער מאָוומענט איז איבערהויפּט זייער אַן אַנגענעם, פּראַכטפול-שיינע רוסישע מעלאָדיע. יאשא חפץ׳ס א קאָנצערט איז א יום טוב נאכט. לאָזט ניט דורך די זעלטענע געלעגנהייט. הערט יאשא חפץ מאָנטאָג, דעם 24טן נאָוועמבער, 8.30 אוונט אין סענטראַל טשוירטש.

סענטראַל טשוירטש

מאָנטאָג, נאָוו. 24

חפץ

בילעטן, $1.50, $2.00, $2.50, $3

ווערן פאַרקויפט

אין ווינּיפּעג פּיאַנאָ קאָ., לימיטעד

טעלעפאָן 88 693

הארציקסטע וואונשן צו

לענדער׳ס דראָג סטאָר

פאר גוט פאַרדינטן דערפאָלג

John Gibb Co. Ltd.

האָלסייל און מאַנופעקטשורינג סטיישאָנערס

סאָנדרייז סטיישאָנערי

250 McDERMOT AVE. :: WINNIPEG, MAN.

מיר זיינען צופרידן צו אויסדריקן אונזערע בעסטע וואונשן פאר דערפאָלג

צו

לענדער׳ס דראָג סטאָר

דאָ וועט איר געפינען צו יעדער צייט דעם שטענדיק פּאָפּולערן טרונק

וואַרד׳ס

אָרענדזש קראַש

דער טרונק וואָס דערפרישט

Orange Crush Bottling Company, Limited

233 Stradbrook Ave. — Phone 41 229

"אלצדינג אין סטאָר פיקסטשורס"

מיר גראַטולירן

לענדער׳ס דראָג סטאָר

צו דער דערעפענונג

קאָמפּליט אלטערייש׳אָנס און פיקסטשורס צוגעשטעלט און אריינגעשטעלט

פון

The Winnipeg Cabinet Factory

מאַנופעקטשורערס פון

סטאָר און אָפיס פיטינגס, מעכאַנישע סאָדאַ פאָונטענס און א. וו.

שרייבט פאר אונזער אילוסטרירטן קאַטאַלאָג

Phone 87 073 — 460 Logan Ave.

WINNIPEG, MAN.

געדיינקט!

אייערע קליידער קאָנען געהאַלטן ווערן ריין

שיקט עס צו אונז — מיר וועלן אייך ווייזן ווי אַזוי

איין טאָג באַדינונג אויב פאַרלאַנגט

PERTH DYE WORKS, LIMITED

482-4-6 Partage Avenue

3 באַקוועמע בראַנטשעס: 963 Main St. 55 339, 808 Main St. 55 188, 1062 Main St. 55 200

נ. פּאָרטנאָי, מענעדזשער

Classified Section — קלאַסיפייד סעקשען

ספּעציעלע פּרייזן פאר אַדווערטייזינג אין דער קלאַסיפיצירטער אָפּטיילונג:

איין מאָל, 5 ס. פער "אגייט ליין"	פאר 3 מאָנאַטן, $2.15
פאר א וואָך, 20 ס.	פאר 6 מאָנאַטן, $4.00
פאר א מאָנאַט, 75 ס.	פאר 1 יאָר, $7.50

:: צו פאַרקויפן :: FOR SALE

7 רום פולי מאָדערן הויז, אוק פלאָרס, פראָנטש טירן, שיינע גרויסע און ליכטיקע צימערן, אין קאַלעדזש עוועניו, ניט ווייט פון מיין סטריט. פּרייז $3,800. א גרויסע מציאה.

סוויטס, הייזער און באַנגאַלאָוס צום פאַרדינגען אין פאַרשיידענע געגנטן פון שטאָט.

דזשענעראַל סטאָר, ארויס פון סיטי לימיטס, טוט גוטע ביזנעס. א זעלטענע געלעגנהייט פאר דער פּאַסנדער פּערזאָן.

געלט לייען אויף 6½ פּראָצענט. אינשורענס פאר אלערליי צוועקן.

Sheps Agencies Ltd.

804 מיין סטריט

טעלעפאָנס 55 761 און 58 807

צו פאַרדינגען א הויז פון 6 רומס, מייפּל פלאָרס, וואַרימער גאַראַדזש, אין 52 קאַטידראַל עוועניו, איסט פון מיין סט. קאָן אריינמופן 1טן דעצעמבער. טעל. 51 188.

געשעפטס געלעגנהייטן — Business Opportunities

אינשורענס

די עלטסטע און ראַיעלסטע לעבנס, פייער און אוטאָמאָביל קאָמפּאַניס.

ריל עסטייט

שנעלע, ארנטלאַכע באַהאַנדלונג פאר קויפער און פאַרקויפער. מאָרטגעדזשעס און לאָאַנס אונזער ספּעציאַליטעט.

שיפס קאַרטן און געלט שיקונג

דורך "באַלטיק אמעריקא ליין".

געשעפט געלעגנהייטן

דער גרעסטער אויסוואַל פון גוטע געשעפטן אין שטאָט און אין קאַנטרי.

עס וועט זיך אייך באַצאָלן זען

ת. פּערלמאַן און נ. זעלטשען

MUTUAL AGENCIES

874 Main St. — Phone 51 000

אפּאַרטמענט בלאָק, 8 סוויטס, יערלאַכער רענט $4,900. וועט פאַרבייטן פאר א הויז און קעש.

גראָסערי און קאָנפעקשאָנערי, שטעטל פון 700. סטאָק $1,200, פיקסטשורס $450, אומזאַץ $13,000 א יאָר.

SCOTT REALTY CO. Ltd.

11 C.P.R. Office Bldg. — Phone 89 644

צו פאַרדינגען א סטאָר אין א זייער גוטן לאָקיישאַן, גוטע געלעגנהייט פאר א יווועלער, זייגערמאַכער, שניידער אדער דרעס מייקער. פאר מער איינצלהייטן זיך ווענדן שריפטלאַך צו

SAM POPOFF

19 Betts Ave. — Yorkton, Sask.

Phone 366

$ $ $ $ $ $ $ $ $ $

סטאָרס

5 רום הויז און סטאָר אין איינעם פון די בעסטע ביזנעס דיסטריקטן אין דער נאָרט ענד, פּאַסיק פאר גראָסעריס, קאָנפעקשאָנערי, אייז קרים פּאַרלאָר און נאָך טעאַטער לאַנטשעס. איר קאָנט זיך איבערצייגן. עס וועט זיך אייך באַצאָלן צו אויספאָרשן. רופט אָפּ

MR. LAWRIE, OF J. J. SWANSON & CO. LTD.

601 Paris Bldg., Phone 26 349 or Evgs. 56 471

טעאַטער און קינאָ

NEW PALACE THEATRE

היינט

"אָן די לעוועל"

אויך קאָמעדיע, נייעס און ווייטאָפאָן וואַריייעטיס

WALKER

CANADA'S FINEST THEATRE

היינט און א גאַנצע וואָך

"רעגן"

פלאָר	אוונטן, $1, 75ס., 50ס., 25ס.
טעקס	מאַטינעס ---- 50ס., 25ס.

אָרקעסטער פון 9 מוזיקער

אין פּעלעס טעאַטער

"אָן די לעוועל" איז דער נאָמען פון דער בילד וואָס ווערט געוויזן היינט אין פּעלעס טעאַטער. דאָס איז א דורכאויס-ריידנדיקע בילד אינטערעסאַנט אין אינהאַלט און אין דע ראָופּפירונג. וויקטאָר מעקלאַקלין שפּילט די הויפּט ראָל צוזאַמען מיט פיפי דאָרסי און מיט אַן ערשט-קלאַסיקן קעסט. עס ווערט אויך געוויזן א קאָמעדיע, נייעס און ווייטאָפאָן וואַריייטיס.

* לייענט "דאָס אידישע וואָרט", אייער
* איינענע צייטונג, געדרוקט אין אונ-
* זער איינענער שפּראַך, פאר אונזערע
* איינענע אינטערעסן פאַרשפּרייט אין
* אלע אידישע היימען פון ווינּיפּעג און מערב קאַנאַדע.

:: פּערזענלאַכעס :: PERSONAL

PROF. SCOTT 88 106

200 פּאָרטעדזש עוו. איבער לייסעאום טעאַטער

נייסטע בעסטע פּאַקס טראָט און וואַלץ סטעפּס

קלאַסן און סטריקטלי פּריוואַטע לעסאַנס.

פולער קורס פון לעסאַנס $5.00

פיזישע קולטור

רעדוצירן — א ספּעציאַליטעט

טעלעפאָן גרעי, 39 878—39 409

מיטשעל און מיטשעל

רעגיסטרירטע פּעטענט אַטאַרניס, 718 מעקאַינטייר בלאָק, ווינּיפּעג. פּעטענטס, טרייד מאַרק נעמען און אלע לענדער. ריזאָנאַבל טערמס. טעלעפאָן 88 747.

R.B. ORMISTON

פלאָריסט

צוויי סטאָרס צו אייער באַדינונג

96 Osborne St., Phone 42 386

340 Portage Ave., Phone 24 791

בלומען טעלעגראַפירט איבעראַל

לייף אינשורענס

בעסער צו האָבן א פּאָליסי און ניט דאַרפן עס, איידער דאַרפן דאָס און ניט האָבן.

P. A. TEMPLETON

807 Electric Railway Chambers

Phone 89 688

וויקער פוירניטשור און בייבי קערידזשעס פאַרריכט. ספּריי געפיינטעט און אַפּהאָלסטערד.

WILLOW ART FURNITURE COMPANY

288 GRAHAM AVE. — PH. 24 677

אַקטיוו מעסענדזשער

טעלעפאָן 26 062

באַקס, מאָטאָרסייקלס, טראָקס.

דעליווערי אין אלע אירע בראַנטשעס.

AACTIVE MESSENGER SERVICE

119 Albert Street

טייפּרייטערס

באַנקראָט סייל, רעמינגטאָן, אַנדערוואָאוד, וואָודסטאָק און א. וו.

T. A. WEIR LTD.

Ph 28 800 — 247 Notre Dame — Ph. 24 783

A. MUIR

אוטאָריזירטער

דוקאָ פינישינג סטיישאָן

פענדערס און באָדי ריפּעירס

376 FURBY ST.

PH. 33 255

:: צו פאַרדינגען :: FOR RENT

באַלטיק אַפּאַרטמענטס

מאַניטאָבא עוו.

צו פאַרדינגען 3 און 4 רום סוויטס, ניי דעקאָרירט. סקרינד באַלקאָנס.

מעסיקע רענט

זיך ווענדן צום קערטייקער סוויט "די." טעלעפאָן 56 668

צו פאַרדינגען 5 רומס, פולי מאָדערן. באַהייצט. זיך ווענדן אין 410 אַלפרעד עוו.

צו פאַרדינגען א 2 רום סוויט אויפן באָדרום פלאָר, פּאַסיק פאר לייכטער הויזקיפּינג, אין א גוטער היים מיט אלע באַקוועמלאַכקייטן. זיך ווענדן אין 367 טשאַרלס סטריט.

צו פאַרדינגען א רום אדער צוויי רומס, לעבן מיין סטריט, אין א פולי מאָדערן הויז, מיט א טעלעפאָן. פאָנט 55 462.

צו פאַרדינגען 2 אדער 1 רומס מיט אלע באַקוועמלאַכקייטן. פּאַסיק פאר א קאַפּל. זיך ווענדן 328 מעגנוס עוו.

2, 3, 4 און 5 רום סוויטס אין יעדן טייל פון שטאָט.

MORGAN, NICHOLSON, LTD.

Phone 27 351

צו פאַרדינגען צוויי געפוירנישטע רומס, מיט אדער אָן באָרד, נאָענט צו א קאַר ליין. זיך ווענדן אין 294 אַלפרעד עוועניו, טעלעפאָן 56 425.

צו פאַרדינגען א הויז. זיך ווענדן אין 354 סטעלאַ עוועניו.

:: שטעלע פאַרלאַנגט :: SITUATION WANTED

א מיידל פאַרלאַנגט ארבעט אין שטאָט אדער קאַנטרי. דזשענעראַל הויז ארבעט, אדער אלס אויפּזעערן אויף א קראַנקן. פאָנט 80 741.

MISS E. MILLER

c/o Home Hairdressing Parlor

652½ Main Street

אין וואָקער טעאַטער

האָט איר שוין געזען די וואונדערבאַרע דראַמע וואָס ווערט געשפּילט הייטיקע וואָך אין וואָקער טעאַטער? אויב ניט, זאָלט איר עס ניט פאַרפעלן צו זעהן.

"רעגן" איז דער נאָמען פון דער דראַמע און די רעפּערטואַר קאָמפּאַני צייכנט זיך זייער אויס אין דער דאָזיקער אויפפירונג. די דאָזיקע דראַמע איז געשפּילט געוואָרן מיט דעם גרעסטן דערפאָלג אין לאָנדאָן און אין ניו-יאָרק. — זייער רייך אין אינהאַלט און איז אַן צווייפל איינע פון די אינטערעסאַנטסטע פאָרשטעלונגען פון הייטיקער צייט.

זעט "רעגן" אין וואָקער טעאַטער, איר וועט זיין העכסט צופרידן פון דעם אינהאַלט און פון דעם אופן ווי אַזוי עס ווערט אויפגעפירט.